

มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา โครงการเสริมสร้างสื่อมวลชนศึกษาเพื่อสุขภาพ Foundation for Media Studies / Media Monitor	ห้อง 518 อาคารพญาไทบิล딩 31 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400 โทร: 02-246-7440 แฟกซ์: 02-246-7441 Email: mediamonitorth@gmail.com www.mediamonitor.in.th
	ฟรีทีวีเพื่อสาธารณะกับการรายงานสถานการณ์ ชุมนุมทางการเมือง ในวันที่ 25 พ.ย. 2556 และ 9 ธ.ค. 2556
ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)	

ที่มาและความสำคัญ

ในช่วงเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองเพื่อต่อต้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม ซึ่งเริ่มจากช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน 2556 จนเกิดเป็นการยกระดับการชุมนุมที่เรียกว่า "การชุมนุมของมวลชนมหาประชาชน" ในวันที่ 25 พฤศจิกายน ตามด้วยครั้งที่ 2 ในวันที่ 9 ธันวาคม ปีเดียวกัน สิ่งที่น่าสนใจคือ มีการตั้งคำถามกับสื่อมวลชนในเรื่องการให้พื้นที่กับวิธีการนำเสนอสถานการณ์ชุมนุมทางการเมืองดังกล่าว รวมทั้งมีเหตุการณ์ที่ผู้ชุมนุมไปแสดงความเห็น ความต้องการต่อสื่อโทรทัศน์ โดยเฉพาะช่อง TPBS ที่เป็นสื่อเพื่อสาธารณะ เป็นเหตุให้สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยได้ออกจดหมายถึงสื่อมวลชน ผู้ประกอบการสื่อ และผู้ดำเนินการจัดการชุมนุม เพื่อขอให้สื่อมวลชนทุกแขนง นำเสนอข้อเท็จจริงอย่างตรงไป ตรงมา ปราศจากอคติ เปิดพื้นที่ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้นำเสนอข้อเท็จจริงอย่างเหมาะสม ส่วนผู้บริหารองค์กรสื่อ ควรสนับสนุนการทำหน้าที่ของสื่อ อย่างไม่แทรกแซง กัดดัน ทั้งไม่ทำให้สื่อมีอาการเซ็นเซอร์ตัวเอง (self-censorship) โดยการงดการนำเสนอข่าว และการขอให้ผู้ดำเนินการชุมนุมทุกกลุ่มให้สื่อได้ทำหน้าที่อย่างอิสระและไม่ทำให้สื่อถูกเข้าใจว่าเป็นฝ่ายเดียวกับผู้ชุมนุม

เพื่อศึกษาการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในสถานการณ์ความขัดแย้งนี้ มีเดียมอนิเตอร์ จึงได้เลือกศึกษาสื่อโทรทัศน์ในรายการข่าวและสถานการณ์ปัจจุบัน (News and Current Affairs) ทางช่องฟรีทีวีประเภทบริการสาธารณะทั้ง 3 ช่อง ได้แก่ ช่อง ททบ. 5 สทท. 11 และ ช่อง TPBS¹ โดยมุ่งศึกษาวิเคราะห์การรายงาน

¹ มติประชุมกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสท.) ครั้งที่ 23/2556

สถานการณ์การประชุมทางการเมืองของทีวีทั้ง 3 ช่อง อย่างคำนึงถึงบทบาทความเป็นสื่อเพื่อสาธารณะ และการทำหน้าที่ในการรายงานสถานการณ์ความขัดแย้ง

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาวิเคราะห์การรายงานสถานการณ์การประชุมทางการเมืองของทีวีเพื่อสาธารณะ ภายใต้กรอบความเป็นสื่อสาธารณะ จริยธรรมและมาตรฐานการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในสถานการณ์ความขัดแย้ง

(http://www.nbc.go.th/wps/portal/cabinet/lut/p/c4/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3gTf3MX0wB3U88gt2BTA88AL2_jQGdvi5Ngl_2CbEdFABVLCuo!/?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/wps/wcm/connect/cabinet/cabinet/broadcasting/agenda2556/2bb8c500415de7738485c45e400f5de6&housecategory=CAT1) ระบุให้:

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (ช่อง 5) กองทัพบก นำเสนอแผนการปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกอบกิจการโทรทัศน์จากรูปแบบเดิมไปสู่การประกอบกิจการโทรทัศน์ บริการสาธารณะ ประเภทที่สอง (กิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยสาธารณะ) ตามมาตรา 10 (1) (ข) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ช่อง 11) กรมประชาสัมพันธ์ ตามข้อ 1.1 (2) นำเสนอแผนการปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกอบกิจการโทรทัศน์จากรูปแบบเดิมไปสู่การประกอบกิจการโทรทัศน์ บริการสาธารณะ ประเภทที่สาม (กิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชนและรัฐสภากับประชาชน การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนในการเผยแพร่และให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะแก่คนพิการ คนด้อยโอกาส หรือกลุ่มความสนใจที่มีกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือบริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะอื่น) ตามมาตรา 10 (3) (ค) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

สถานีโทรทัศน์ทีวีไทย (ไทยพีบีเอส) องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) เห็นควรกำหนดระยะเวลาการถือครองคลื่นความถี่เพื่อใช้ในการประกอบกิจการโทรทัศน์ตามมาตรา 88 และกำหนดให้คืนคลื่นความถี่ตามมาตรา 83 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2553 ภายในระยะเวลาการอนุญาตให้ประกอบกิจการและใช้คลื่นความถี่ที่เหลืออยู่

ทั้งนี้ ช่องไทยพีบีเอส เป็นสถานีโทรทัศน์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551 ที่มีลักษณะการประกอบกิจการเข้าข่ายเป็นการประกอบกิจการโทรทัศน์ บริการสาธารณะ ประเภทที่หนึ่ง (กิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการส่งเสริมความรู้ การศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม การเกษตร และการส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ สุขภาพ อนามัย กีฬา หรือการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน) ตามมาตรา 10 (1) (ก) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

หน่วยการศึกษา

ศึกษาการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในรายการข่าวและสถานการณ์ปัจจุบัน (News and Current Affairs) ทางช่องฟรีทีวีเพื่อบริการสาธารณะทั้ง 3 ช่อง ได้แก่ 1) ช่อง ททบ. 5 2) ช่อง สทท. 11 และ 3) ช่อง TPBS โดยเลือกศึกษาเฉพาะเหตุการณ์การเคลื่อนขบวนของผู้ชุมนุม วันที่ 9 ธ.ค. 2556 ซึ่งเป็นวันที่กลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือ กปปส. และผู้ชุมนุม เคลื่อนขบวนไปทำเนียบรัฐบาล เพื่อเรียกร้องให้มีการจัดตั้งสภาประชาชน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แฉลงการณ์เรื่อง การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในสถานการณ์ความขัดแย้ง โดยสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย²

แฉลงการณ์ เรื่อง การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

ตามที่ได้มีการจัดชุมนุมทางการเมือง และมีมวลชนเข้าร่วมการชุมนุมเพิ่มมากขึ้นมาอย่างต่อเนื่องในการชุมนุมของแต่ ละฝ่ายแต่ละเวที แต่ทั้งนี้ในการชุมนุมดังกล่าวได้เกิดเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำ หน้าที่ของสื่อมวลชนในการรายงานข่าวการชุมนุมบริเวณถนนราชดำเนิน ในคืนวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา ตลอดจนถึงคำประกาศของแกนนำการชุมนุมที่จะยกระดับการชุมนุม โดยการเคลื่อนขบวนกลุ่มผู้ชุมนุมไปยังสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๓, ๕, ๗, ๙ และ NBT และสถานที่ราชการต่างๆ

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย และสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องนำผู้ชุมนุมไปยังสถานีโทรทัศน์ดังกล่าวว่า เพราะสื่อบริษัทที่จะเกิดความรุนแรงได้และสื่อบริษัททำให้เกิดความเข้าใจผิด ว่าเป็นการใช้กำลังกดดันหรือคุกคามการหน้าที่ของสื่อ ทั้งนี้หากผู้ชุมนุมจากทุกกลุ่มไม่พอใจการทำหน้าที่ของสถานีโทรทัศน์แต่ละ ช่อง แกนนำผู้ชุมนุม สามารถส่งตัวแทนไปยื่นหนังสือกับผู้บริหารของสถานีโทรทัศน์ได้โดยตรงรวมทั้งทำหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง โทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) และสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยที่มีหน้าที่กำกับสื่อโทรทัศน์และ วิทยุโดยตรงได้

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย และสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ขอเรียกร้องต่อแกนนำและผู้เข้าร่วมชุมนุมให้เข้าใจการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ให้สามารถทำหน้าที่การนำเสนอข่าวได้อย่างอิสระ อันจะสามารถนำเสนอข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้าน และขอให้สื่อมวลชนทุกแขนง ทำหน้าที่การรายงานข่าวสารข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากทุกฝ่ายอย่างตรงไปตรงมา ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง และให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลที่ถูกต้องและรอบด้านมากที่สุดเพื่อ ประกอบการตัดสินใจใดๆ

² http://www.tja.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=3371:2013-11-25-09-54-56&catid=24:media-center-surveillance-threats&Itemid=24

รวมทั้งขอให้ทุกฝ่ายตระหนักว่าผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อ ซึ่งประกอบด้วย สื่อมวลชน ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ ทำหน้าที่รายงานข่าว และข้อเท็จจริงตามหน้าที่ของตนไม่ได้เป็นคู่แข่งกับใคร เพราะฉะนั้นจึงไม่ควรตกเป็นเป้าหมายของการข่มขู่ คุกคาม และแทรกแซงไม่ว่าจากฝ่ายใดและผู้ชุมนุมจากทุกกลุ่มไม่ควรปิดล้อมการทำหน้าที่ของนักข่าวในพื้นที่การชุมนุม ซึ่งอาจส่งผลให้ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างอิสระ จะส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ไม่สามารถรับรู้ข่าวสารข้อมูลและข้อเท็จจริงได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ทั้งนี้ การนำเสนอข่าวการชุมนุมทางการเมืองอาจไม่เป็นที่พอใจต่อผู้ชุมนุมแต่ละฝ่าย อันเนื่องมาข้อเท็จจริงของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อาจไม่เป็นไปตามที่กลุ่มผู้ชุมนุมคาดหวัง ซึ่งในเรื่องนี้เราขอยืนยันว่าการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนได้พยายามสะท้อนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสถานการณ์อย่างถึงที่สุด เพราะเราตระหนักอยู่เสมอว่าการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในภาคสนามคือผู้ที่อยู่ ใกล้ข้อเท็จจริงในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสามารถบิดเบือนเป็นอื่นได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนี้ สื่อมวลชนเองก็ตระหนักว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการ ตัดสินใจ เป็นสิทธิการเลือกรับข่าวสารของประชาชน

ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองของฝ่ายต่างๆ ที่ดำรงอยู่ในขณะนี้ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย และสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ขอสนับสนุนให้สื่อมวลชนทำหน้าที่โดยยึดมั่นในกรอบจริยธรรมวิชาชีพของสื่อมวลชนอย่างเคร่งครัด ด้วยการนำเสนอข่าวอย่างรอบด้านและให้กำลังใจกับทุกคนที่ทำหน้าที่ทุกสนามข่าว และขอเรียกร้องต่อรัฐบาลให้ใช้ความระมัดระวังในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ต้องไม่ใช่สื่อของรัฐปลุกกระดุมให้ประชาชนเกิดความเกลียดชังต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพื่อสร้างความชอบธรรมในการใช้ความรุนแรงกับผู้ชุมนุม ทั้งนี้ ขอให้ทุกฝ่ายยึดมั่นในแนวทางสันติวิธีเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้ ตามที่ได้ประกาศไว้ต่อสาธารณะ

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย
๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

2. ข้อบังคับสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยว่าด้วย จริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ พ.ศ.2553³

ข้อบังคับสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

ว่าด้วย จริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๓

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีเจตนารมณ์รับรองสิทธิเสรีภาพในการ เสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชนและผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ได้แก่ สิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารในความครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือส่วนบุคคล เสรีภาพในการนำเสนอ หรือเผยแพร่

³ http://www.newsbroadcastingcouncil.or.th/?page_id=142

ข้อมูลหรือข่าวสารตามหลักวัตถุประสงค์ ภายใต้พื้นฐานความรู้ และความถูกต้องครบถ้วน และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การแสดงข้อความ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

นอกจากนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ มีสิทธิและเสรีภาพในการนำเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็น โดยปราศจากการแทรกแซงจากผู้บริหาร เจ้าของกิจการ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มเคลื่อนไหวกดดันทางการเมืองหรือสังคม

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการจัดทำข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและ โทรทัศน์ไทย เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการส่งเสริมการใช้สิทธิและเสรีภาพควบคู่ไปกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรสมาชิกและสมาชิกที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพข่าว วิทยุและโทรทัศน์ต่อไป

อาศัยความตามข้อ ๑๘ (๔) แห่งธรรมนูญสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ คณะกรรมการสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ในการประชุมครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๕ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบให้ตราข้อบังคับฉบับนี้ ดังมีข้อความต่อไปนี้

หมวด ๑

หมวดทั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ว่าด้วย จริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๗”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“วิทยุ” หมายถึง สถานีวิทยุกระจายเสียง หรือรายการทางสถานีวิทยุ ทั้งนี้ให้รวมถึงการทำให้ปรากฏเป็นเสียง เพื่อสื่อความหมายด้วยวิธีอื่นใด ที่เป็นการเสนอข่าวโดยทั่วไปและความคิดเห็นโดยสถานีหรือรายนั้นด้วย

“โทรทัศน์” หมายถึง สถานีวิทยุโทรทัศน์ หรือรายการทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ รวมทั้งการกระจายสัญญาณวิทยุโทรทัศน์แบบบอกรับเป็นสมาชิกและการกระจายสัญญาณ วิทยุโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ทั้งนี้ให้รวมถึงการทำให้ปรากฏเป็นเสียงและภาพ เพื่อสื่อความหมายด้วยวิธีอื่นใด ที่เป็นการเสนอข่าวโดยทั่วไปและความคิดเห็นโดยสถานีหรือรายการนั้นด้วย

“สมาชิก” หมายถึง องค์กรสมาชิกสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย และผู้ประกอบวิชาชีพข่าวในองค์กรสมาชิกนั้นด้วย

“ผู้ประกอบวิชาชีพข่าว” หมายถึง เจ้าของสถานี ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ บรรณาธิการ ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายข่าว และให้หมายความรวมถึง ผู้ประกอบการด้านข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แลผู้ปฏิบัติงานด้าน ข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ด้วย

ข้อ ๔ สมาชิก หรือผู้ประกอบวิชาชีพข่าว ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ข้อใดข้อหนึ่ง ผู้นั้นประพฤติดิจจริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์

สมาชิกใดกำหนดจริยธรรมขององค์ตนเองไว้แล้ว และมีหลักเกณฑ์ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้

หมวด ๒

จริยธรรมของวิทยุและโทรทัศน์

ข้อ ๕ วิทยุและโทรทัศน์ต้องนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องตาม หลักวัตถุประสงค์ ภายใต้พื้นฐานความรู้และความถูกต้องครบถ้วน

ข้อ ๖ วิทยุและโทรทัศน์ต้องนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อ ประโยชน์แห่งสาธารณะ และไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น

ข้อ ๗ วิทยุและโทรทัศน์มีหน้าที่ปฏิบัติตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ดังนี้

(๑) ต้องนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่สาธารณะชนตามหลัก วัตถุประสงค์ ด้วยความถูกต้องเที่ยงตรง แม่นยำ และครบถ้วน ด้วยความเป็นธรรมโดยปราศจากอคติ ๔ ได้แก่ ฉันทาคติ โทษาคติ ภยาคติ และโมหาคติ

(๒) หากมีการอ้างอิง หรือคัดลอกข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลอื่น ต้องแจ้งที่มาของข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่นำเสนอหรือเผยแพร่ดังกล่าว

(๓) ต้องปกปิดชื่อตัว ชื่อสกุล รูปร่าง ลักษณะ และสถานะของแหล่งข่าว รวมทั้งข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำคัญที่แหล่งข่าวประสงค์ให้ปกปิด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากแหล่งข่าว และเห็น ได้อย่างชัดเจนว่า การเปิดเผยดังกล่าวไม่เป็นอันตรายต่อแหล่งข่าว

(๔) การนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่เกิดความผิดพลาด ต้องดำเนินการแก้ไขความผิดพลาดโดยทันที พร้อมทั้งขอภัยในความผิดพลาดดังกล่าว

(๕) การนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์และ โศกนาฏกรรมแก่ผู้ที่ตกเป็นข่าว

(๖) การนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักถึงประโยชน์แห่งสาธารณะ

(๗) การแสดงความคิดเห็น หรือการวิจารณ์ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ที่ถูกพาดพิง และต้องแยกแยะให้ชัดเจนว่า เป็นข้อเท็จจริงหรือเป็นการแสดงความคิดเห็น โดยต้องแจ้งให้ทราบว่า เป็นการแสดงความคิดเห็น หรือการวิจารณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพข่าวนั้น การแสดงความคิดเห็นพึงกระทำโดยบริสุทธิ์ใจ และไม่มีพันธะกรณีอื่นใด นอกจากมุ่งปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณชน โดยไม่ยอมให้อิทธิพลอื่นใดมาครอบงำความคิดเห็น

- (๘) ต้องแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- (๙) ต้องไม่นำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยมีการประกาศโฆษณา ที่แอบแฝงมาพร้อมกับข่าวสาร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องจนทำให้ประชาชนหลงเชื่อใน ความเป็นข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- (๑๐) ต้องระมัดระวังไม่นำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ตนเอง หรือพวกพ้องมีผลประโยชน์ทับซ้อน หากผู้ประกอบวิชาชีพข่าวมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ต้องแจ้งหรือรายงานพร้อมกับการ นำเสนอหรือเผยแพร่ดังกล่าวทันที
- (๑๑) ต้องระมัดระวังการนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายใต้ขอบ เขตแห่งจรรยาบรรณนิยม ประเพณี ศีลธรรมอันดีงามของประชาชน มิให้ประชาชนหลงเชื่อในสิ่งเท็จมลาย และไม่เป็นเครื่องมือในการนำเสนอหรือเผยแพร่สิ่ง ที่เป็นภัยต่อสังคม หรือกระทบต่อสาธารณะ

หมวด ๓

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพข่าว

- ข้อ ๘ ต้องไม่อวดอ้างตำแหน่งหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพข่าว หรือตำแหน่งหน้าที่อื่นเพื่อเรียกร้องประโยชน์ที่ไม่ชอบ ธรรม
- ข้อ ๙ ต้องไม่รับอามิสสินจ้าง หรือผลประโยชน์ใด ๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใด อันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องรอบด้าน
- ข้อ ๑๐ ต้องไม่ประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพ หรือดำเนินธุรกิจ หรือประพฤตินอนเป็นการฝ่าฝืนต่อศีลธรรมอันดี หรือเป็น การเสื่อมเสียต่อศักดิ์ศรีและเกียรติคุณของผู้ประกอบวิชาชีพข่าว

หมวด ๔

แนวปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพข่าว

- ข้อ ๑๑ การได้มา หรือการนำเสนอหรือการเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พึงใช้วิธีการที่สุภาพ ซื่อสัตย์ หลีกเลี่ยง การใช้อภัยคำที่ไม่สุภาพ หรือมีความหมายที่ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น
- ข้อ ๑๒ พึงไม่รับตำแหน่งหน้าที่ หรือประโยชน์ใด ๆ เพื่อกระทำการหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ อันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ถูกต้องครบถ้วน หรือเพื่อให้บุคคลใด ๆ ได้รับประโยชน์ที่ไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย

ประกาศ ณ วันที่ ๘ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายวสันต์ ภัยหลิกลี่)

ประธานสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

3. จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติในการรายงานข่าวการชุมนุม การประท้วง การจลาจล การประทุ การปราบปรามที่รุนแรง การก่อการร้าย และภาวะสงคราม โดยองค์การกระจายเสียง และแพร่ภาพสาธารณะ⁴

3.1) ในสภาวะที่เกิดความขัดแย้งในสังคมที่มีผลกระทบในวงกว้าง ถือเป็นหน้าที่ขององค์การ ในการปฏิบัติงานด้านการผลิตและการเผยแพร่รายการอย่างมีงำนำเสนอข้อมูลความคิดเห็น ที่หลากหลาย ครบถ้วน ไม่ลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใด ทั้งต้องพยายามเสนอข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น เพื่อให้สังคมมีทางออกจากความขัดแย้ง

3.2) นักข่าว และผู้รายงาน ต้องตระหนักว่าบุคคลมีสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมและการแสดงความคิดเห็น อย่างเหมาะสมและปราศจากอาวุธ

3.3) การรายงานข่าวการชุมนุม การประท้วง การจลาจล การก่อการร้าย ต้องรายงานอย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ ด้วยความถูกต้องเที่ยงตรง และรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งต้องระมัดระวังในการเลือกใช้คำพูดและเสียงที่ไม่ปรุ้งแต่่ง ไม่ใส่อารมณ์ ไม่มีอคติ

3.4) การเสนอข่าว หรือรายงานต้องเลือกใช้คำเพื่อระบุถึงผู้ก่อเหตุอย่างถูกต้อง และเหมาะสม หลีกเลียงการกล่าวถึงบุคคลว่าเป็นผู้ก่อการร้าย จนกว่าจะมีการพิพากษาคดีของศาล ยกเว้นเป็นการกล่าวของแหล่งข่าว หรือผู้ให้ข้อมูล ที่นักข่าวหรือยกเว้นเป็นการกล่าวของแหล่งข่าว แหล่งข้อมูล เมื่อมีการใช้คำนี้ผู้รายงานต้องอ้างถึงแหล่งข่าว แหล่งข้อมูล เมื่อมีการใช้คำนี้

3.5) รายงานเหตุการณ์การปะทะ การปราบปรามหรือภาวะสงคราม ตามความเป็นจริง ไม่ปิดบังสภาพความโหดร้ายทารุณที่เกิดขึ้น แต่ต้องเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเหยื่อ และต้องใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจเสนอภาพที่มีรายละเอียดที่สยดสยอง หรือสะเทือนใจ

3.6) ในสถานการณ์ที่มีการข่มขู่ คุกคาม หรือจับตัว ประกัน ผู้ปฏิบัติงานควรรับฟังคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ตำรวจและฝ่ายความมั่นคง ก่อนการเผยแพร่ออกอากาศข้อความหรือภาพ ที่อาจเป็นเหตุให้สถานการณ์ทวีความรุนแรงขึ้น

⁴ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สสท). พ.ศ.2552. สสท.มุ่งมั่นเป็นสถาบันสื่อสาธารณะที่สร้างสรรค์สังคมคุณภาพและคุณธรรม. น.81-82. กรุงเทพฯ. บริษัท ฟรินด์ไฟร์ จำกัด

แต่การปฏิบัติตามคำขอเรียกร้องของเจ้าหน้าที่และฝ่ายความมั่นคงที่ไม่ให้รายงานข้อมูลหรือตีพิมพ์ภาพบางภาพ รวมทั้งการขอร้องให้ออกอากาศข้อมูลบางอย่าง จะกระทำได้อต่อเมื่อมีเหตุผลที่ดี และต้องไม่ให้ความร่วมมือ หรือปฏิบัติตาม เพื่อออกอากาศข้อความหรือภาพที่รู้อย่างชัดเจนว่าเป็นเท็จ

4. สิทธิเสรีภาพ และข้อจำกัดสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (มาตรา 45 และ 46)

ส่วนที่ ๗

เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน

มาตรา ๔๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน

การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรา ๔๕ จะกระทำมิได้

การห้ามหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเสนอข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการแทรกแซงด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรา ๔๕ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามวรรคสอง

การให้นำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม แต่ทั้งนี้จะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามวรรคสอง

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย

การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชนรัฐจะกระทำมิได้

มาตรา ๔๖ พนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนอื่น ย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นภายใต้ข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าของกิจการนั้น แต่ต้องไม่ขัดต่อจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ และมีสิทธิจัดตั้งองค์กรเพื่อปกป้องสิทธิ เสรีภาพและความเป็นธรรม รวมทั้งมีกลไกควบคุมตนเองขององค์กรวิชาชีพ

ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจในกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนอื่น ย่อมมีเสรีภาพเช่นเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนตามวรรคหนึ่ง

การกระทำใด ๆ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าของกิจการ อันเป็นการขัดขวางหรือแทรกแซงการเสนอข่าวหรือแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะของบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ถือว่าเป็นการจงใจใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบและไม่มีผลใช้บังคับ เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายหรือจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ

มาตรา ๔๗ คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ

ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระองค์กรหนึ่งทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สาธารณะอื่น และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม รวมทั้งต้องจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อสารมวลชนสาธารณะ

การกำกับการประกอบกิจการตามวรรคสองต้องมีมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการครอบงำการครองสิทธิข้ามสื่อ หรือการครอบงำ ระหว่างสื่อมวลชนด้วยกันเองหรือโดยบุคคลอื่นใด ซึ่งจะมีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน

มาตรา ๔๘ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม มิได้ ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน หรือจะดำเนินการโดยวิธีการอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการดังกล่าว

วิธีการศึกษา

ประเด็นที่ต้องการศึกษา/วิเคราะห์	วิธีการวัด
สิทธิเสรีภาพของสื่อ/ การเซ็นเซอร์ตัวเองของสื่อสาธารณะ	<ul style="list-style-type: none"> สัดส่วนเวลาในการนำเสนอข่าวการชุมนุม (ปริมาณ)

การให้ความสำคัญต่อการรายงานสถานการณ์ การชุมนุมทางการเมืองของสื่อ	<ul style="list-style-type: none"> • สัดส่วนเวลา รูปแบบรายการ แบ่งเป็น 1) รายการข่าว ตามผัง และ 2) รายการพิเศษ (นอกผัง) (ปริมาณ) • สัดส่วนรูปแบบการนำเสนอ แบ่งเป็น 1) รายงานตาม สถานการณ์ 2) รายงานพิเศษ 3) รายงานภาคสนาม 4) สนทนา/วิเคราะห์ (ปริมาณ)
ความเป็นธรรม สมดุล และไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด	<ul style="list-style-type: none"> • สัดส่วนเวลาของแหล่งข่าวแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่ม คู่ ชัดแย้ง / ประชาชนคนธรรมดา ฯลฯ (ปริมาณ) • ประเด็นที่นำเสนอ หรือไม่ถูกนำเสนอ / ความ หลากหลายของมุมมอง / แหล่งข่าว(คุณภาพ)
บทบาทของผู้สื่อข่าว/ พิธีกร/ ผู้ประกาศ ในการ ลดความขัดแย้ง / ไม่ปลุกเร้าให้เกิดความ เกลียตขัดแย้ง	<ul style="list-style-type: none"> • การใช้ภาษาของผู้สื่อข่าว / ผู้ประกาศ เช่น ภาษา สอดแทรกความเห็น เหมารวม กระตุ้นอารมณ์ เสียด สี (คุณภาพ)
บทบาท/ การทำหน้าที่ของสื่อสาธารณะ ใน การการให้ความรู้ มุ่งเน้นหาทางออกของ ปัญหาให้กับสังคม	<ul style="list-style-type: none"> • สัดส่วนรายการข่าว ที่เน้นนำเสนอข่าวตาม สถานการณ์ / การรายงานข่าวภาคสนาม หรือ เน้น การวิเคราะห์สถานการณ์ / ให้ความรู้ / หาทางออก ของปัญหา (ปริมาณ) • ประเด็นที่นำเสนอ หรือไม่ถูกนำเสนอ / ความ หลากหลายของมุมมอง / แหล่งข่าว (คุณภาพ)

ผลการศึกษา

โดยภาพรวม พบว่า ช่อง TPBS เป็นช่องที่ให้ความสำคัญกับการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง โดยมีการเปิดพื้นที่ให้แหล่งข่าวที่มีความสมดุล มีมุมมองในการรายงานที่รอบด้าน หลากหลาย มุ่งเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจ หาทางออก/แนวทางการคลี่คลายของสถานการณ์ ในขณะที่พบว่า ช่อง 11 มีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมใกล้เคียงกับช่อง TPBS แต่ขาดความสมดุล รอบด้าน ในการให้พื้นที่แหล่งข่าวด้านมุมมองการรายงานข่าวก็เน้นแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล สำหรับช่อง 5 พบว่า มีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมน้อยกว่าช่องอื่นๆ ทั้งยังเน้นการรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์ ขาดการนำเสนอเหตุการณ์ในเชิงลึก

เมื่อศึกษาในเชิงปริมาณเวลา พบว่า เวลาทั้งหมดที่ ช่อง 5, 11, และ TPBS เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการชุมนุม คือประมาณ 35 ชั่วโมง เมื่อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ พบว่า TPBS เป็นช่องที่มีการนำเสนอข่าวการชุมนุมทางการเมืองมากที่สุด (16 ชั่วโมง 37 นาที คิดเป็นร้อยละ 48 ของเวลารวมทั้งสามช่อง) ตามด้วยช่อง 11 (14 ชั่วโมง 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 41) และช่อง 5 (3 ชั่วโมง 45 นาที คิดเป็นร้อยละ 11) และพบว่า มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 ในสัดส่วนเวลาที่มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 ในทุกช่อง

เมื่อพิจารณาการทำหน้าที่สื่อสาธารณะของฟรีทีวีทั้ง 3 ช่อง พบว่า

ช่อง 5

เมื่อเปรียบเทียบ**สัดส่วนเวลา**การรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในการชุมนุมใหญ่ 2 วัน พบว่า มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในวันที่ 9 ธ.ค. (2 ชั่วโมง 58 นาที) ในสัดส่วนเวลาที่มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 56 (46 นาที)

ในส่วน**รูปแบบรายการ พบว่า** ช่อง 5 มีรายการพิเศษนอกผังรายการ ได้แก่ รายการฝ่าวิกฤติการณ์เมืองไทย 2556 และแถลงการณ์อื่นๆ (40 นาที)

สำหรับ**รูปแบบการนำเสนอ**นั้น ช่อง 5 เน้นการรายงานข่าวการชุมนุมตามสถานการณ์ เช่น บรรยายภาคการชุมนุม เส้นทางการเคลื่อนขบวน มาตรการรักษาความปลอดภัย ฯลฯ (2 ชั่วโมง 15 นาที)

ด้านแหล่งข่าว พบว่า แหล่งข่าวที่ช่อง 5 ให้พื้นที่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่มรัฐบาล (38 นาที) 2) กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล (37 นาที) 3) หน่วยงานด้านความมั่นคง* (15 นาที) แต่**ไม่พบ**แหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชน ประชาชนทั่วไป รวมทั้ง อดีตนักการเมือง

เมื่อพิจารณา**การทำหน้าที่สื่อมวลชน** พบว่าทั้งผู้ประกาศ พิธีกรรายการ และผู้สื่อข่าวภาคสนาม มีความระมัดระวังในการใช้ภาษา และการตั้งคำถาม แต่ส่วนใหญ่เป็นการเน้นตั้งคำถามเพื่อรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์ เช่น บรรยายภาคการชุมนุม มาตรการการรักษาความปลอดภัย มีการตั้งประเด็นสัมภาษณ์แหล่งข่าว และการนำเสนอรายงานที่จำกัดกว่าช่องอื่นๆ เพราะมีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมที่ค่อนข้างน้อย

เมื่อพิจารณา**การทำหน้าที่ของสื่อเพื่อสาธารณะ** พบว่า ถึงแม้ช่อง 5 จะมีการนำเสนอข่าวการชุมนุมในประเด็นที่ค่อนข้างหลากหลาย แต่ขาดรายละเอียด และความลึกของเนื้อหา โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหา และการหาทางออกของสถานการณ์ทางการเมือง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสัดส่วนเวลาในการนำเสนอข่าวการชุมนุมที่น้อยกว่าช่องอื่นๆ เน้นการเสนอข่าวในลักษณะการรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับเหตุการณ์เป็นส่วนใหญ่ จึงอาจถูกตั้งคำถามได้ในเรื่องการเซ็นเซอร์ตัวเอง รวมทั้งการแสดงบทบาทสำคัญของทีวีสาธารณะเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยสาธารณะ

ช่อง 11

เมื่อเปรียบเทียบ**สัดส่วนเวลา**การรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง พบว่า ในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 ช่อง 11 ให้สัดส่วนเวลามากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 กล่าวคือ วันที่ 9 ธ.ค. (9 ชั่วโมง 59 นาที) วันที่ 25 พ.ย. (4 ชั่วโมง 31 นาที)

ในส่วน**รูปแบบรายการ พบว่า** ช่อง 11 มีรายการพิเศษนอกผังรายการ ได้แก่ รายการทันสถานการณ์บ้านเมือง และแถลงการณ์อื่นๆ (8 ชั่วโมง 44 นาที)

สำหรับ**รูปแบบการนำเสนอ** พบว่าช่อง 11 เน้นการรายงานสถานการณ์การชุมนุมในรูปแบบการสนทนา/วิเคราะห์ (7 ชั่วโมง 37 นาที)

* ในการศึกษาครั้งนี้หน่วยงานด้านความมั่นคง หมายถึง ศอ.ร.ส. ตำรวจ ทหาร สภาคความมั่นคง

สำหรับ **แหล่งข่าว** ที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) กลุ่มนักวิชาการ (3 ชั่วโมง 55 นาที) 2) กลุ่มรัฐบาล (2 ชั่วโมง 33 นาที) 3) หน่วยงานด้านความมั่นคง (2 ชั่วโมง 15 นาที) แต่ ไม่พบแหล่งข่าวที่เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ และตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชน แม้ว่าในภาพรวม ช่อง 11 จะมีสัดส่วนแหล่งข่าวที่เป็นนักวิชาการมากกว่าช่องอื่นๆ โดยเฉพาะในวันที่ 9 ธ.ค. 56 แต่นักวิชาการส่วนใหญ่นำเสนอมุมมองต่อสถานการณ์ทางการเมือง และทางออกของปัญหาไปในทิศทางเดียวกัน คือ มองว่าข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมกลุ่ม กปปส. เป็นเรื่องที่ไม่มีความหมายรองรับ

สำหรับ **การทำหน้าที่สื่อมวลชน** พบว่า ทั้งผู้ประกาศ พิธีกรรายการ และผู้สื่อข่าวภาคสนาม ของช่อง 11 มีความระมัดระวังในการใช้ภาษาในการรายงานสถานการณ์ทั่วไป แต่พบว่า มีลักษณะการใช้ภาษาสอดแทรกความคิดเห็น / ชี้นำ ในรายงานพิเศษ เช่น ชื่อพาดหัวข่าว/รายงานพิเศษ (ตัวอย่างพบในวันที่ 25 พ.ย. 2556 เช่น “นักวิชาการห่วงมีอบคนดียิ่งทำสังคมแตกแยก” “เศรษฐกิจเสียหายจากมีอบยืดเยื้อ”)

เมื่อพิจารณา**การทำหน้าที่ของสื่อสาธารณะ**ในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมอย่างรอบด้าน พบว่า แม้ช่อง 11 จะมีสัดส่วนรายการแบบสนทนา/วิเคราะห์มากที่สุด โดยเฉพาะในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 แต่เป็นการให้น้ำหนักจากมุมมองและทัศนะที่มาจากฝ่ายรัฐบาล นักวิชาการ หน่วยงานความมั่นคง ที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ การเน้นเรื่องความถูกต้องชอบธรรมของคณะรัฐมนตรีในการทำหน้าที่เป็นรัฐบาลรักษาการ การยุบสภาเพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่ถือเป็นการคืนอำนาจให้ประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย และการจัดตั้งสภาประชาชนของกลุ่ม กปปส. เป็นเรื่องที่ไม่มีความหมายรองรับ ทั้งขัดรัฐธรรมนูญ รวมถึงการนำเสนอผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการชุมนุมทางการเมืองในด้านต่างๆ เช่น ปัญหาการจราจร ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว เป็นต้น เมื่อประกอบกับสัดส่วนแหล่งข่าวของช่อง 11 ที่เน้นการให้พื้นที่แหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลมากกว่ากลุ่มผู้ชุมนุม และ ประเด็นในการสัมภาษณ์ /การรายงานแล้ว อาจทำให้ช่อง 11 ถูกตั้งคำถามจากสังคมมากกว่าช่องอื่นๆ ในแง่จริยธรรมและมาตรฐานความเป็นสื่อโดยเฉพาะสื่อเพื่อสาธารณะในการรายงานสถานการณ์ความขัดแย้ง

ช่อง TPBS

การให้พื้นที่เชิงปริมาณเวลา พบว่า TPBS เป็นช่องที่มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองมากที่สุด (16 ชั่วโมง 37 นาที) โดยมีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง ในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 (10 ชั่วโมง 47 นาที) มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 (5 ชั่วโมง 49 นาที)

สำหรับ**รูปแบบรายการ** พบว่า ช่อง TPBS ให้ความสำคัญกับรายการพิเศษนอกผังรายการ ได้แก่ รายการทางออกประเทศไทย และ แลกเปลี่ยนอื่นๆ (6 ชั่วโมง 46 นาที)

สำหรับ**รูปแบบการนำเสนอ** พบว่า ช่อง TPBS เน้นการรายงานสถานการณ์การชุมนุมในรูปแบบการรายงานสดจากผู้สื่อข่าวภาคสนาม และการสนทนา/ การวิเคราะห์ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (4 ชั่วโมง 49 นาที และ 4 ชั่วโมง ตามลำดับ) โดยรูปแบบการสนทนา/ การวิเคราะห์ มีการใช้แหล่งข่าวหลากหลายกลุ่ม เช่น นักวิชาการ เครือข่ายภาคประชาชน ผู้ชุมนุมจากคู่ขัดแย้งกลุ่มต่างๆ ฯลฯ ผ่านมุมมองที่หลากหลาย และรอบด้าน

ทั้งฝ่ายที่สนับสนุนให้มีการเลือกตั้ง ฝ่ายที่สนับสนุนให้มีสภาประชาชน ฝ่ายที่มองว่าการตั้งสภาประชาชนเป็นเรื่องที่ทำได้ กับฝ่ายที่เห็นว่าทำไม่ได้ รวมไปถึงการนำเสนอทางออกด้วยวิธีอื่นๆ ทั้งนี้ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

สำหรับ**แหล่งข่าว** พบว่า ช่อง TPBS มีแหล่งข่าวทุกกลุ่ม โดยที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) กลุ่มนักวิชาการ (2 ชั่วโมง 9 นาที) 2) กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล (1 ชั่วโมง 46 นาที) 3) กลุ่มรัฐบาล (1 ชั่วโมง 10 นาที) ที่พบน้อยที่สุดคือ กลุ่มสำนักโพล (38 วินาที) โดยมีการเปิดพื้นที่ให้แหล่งข่าวอย่างมีความสมดุล

ในส่วน**การทำหน้าที่ของสื่อมวลชน** พบว่าทั้งผู้ประกาศ พิธีกรรายการ และผู้สื่อข่าวภาคสนาม มีความระมัดระวังในการใช้ภาษา เช่น การใช้คำว่า “สิ่งที่ผู้ชุมนุมเรียกว่าระบอบทักษิณ” แทนคำว่า “ระบอบทักษิณ” หรือ “กลุ่มผู้ชุมนุมที่เรียกตนเองว่า กลุ่ม กปปส.” แทนการเรียกว่า “กลุ่ม กปปส.” ซึ่งแตกต่างจากการรายงานของช่องอื่นๆ

นอกจากนี้ยังพบว่า พิธีกรและผู้ประกาศ มีการตั้งคำถามสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่ค่อนข้างรอบด้าน และมุ่งหาแนวทางในการลดความขัดแย้ง หรือทางออกของปัญหาความขัดแย้ง และทำให้แต่ละฝ่ายได้แสดงทัศนะและความคิดเห็นมากกว่าการเน้นตั้งคำถามเพื่อรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ในส่วน**บทบาทของสื่อสาธารณะ** พบว่า ช่อง TPBS มีการนำเสนอประเด็นที่หลากหลาย รอบด้านจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะในประเด็นการจัดตั้งสภาประชาชน ที่มีการนำเสนอทั้งจากมุมมองของฝ่ายที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ และฝ่ายที่มองว่าเป็นเรื่องที่ขัดกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะว่าการเจรจาร่วมกันของฝ่ายการเมืองคือทางออกของปัญหาที่สำคัญ ทั้งมุ่งเน้นการให้ความรู้ ความเข้าใจ การหาทางออก/แนวทางการคลี่คลายสถานการณ์

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ มีดีเอ็มไอเตอร์ มีข้อเสนอต่อหน่วยงาน องค์กร รวมทั้งสื่อ และภาคส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอต่อทีวีสาธารณะ

ช่อง 5 ควรให้ความสำคัญกับการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองให้มากขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่น การเพิ่มพื้นที่ข่าว และรายงานพิเศษ เพื่อรายงานข้อเท็จจริง นำเสนอความคิดเห็นที่หลากหลาย รวมทั้งข้อเสนอทางออก หรือการคลี่คลายปัญหาให้กับสังคมอย่างรอบด้าน ตามลักษณะสื่อสาธารณะประเภท 2 ที่มีบทบาทหน้าที่เพื่อความมั่นคงของรัฐ หรือความปลอดภัยสาธารณะ

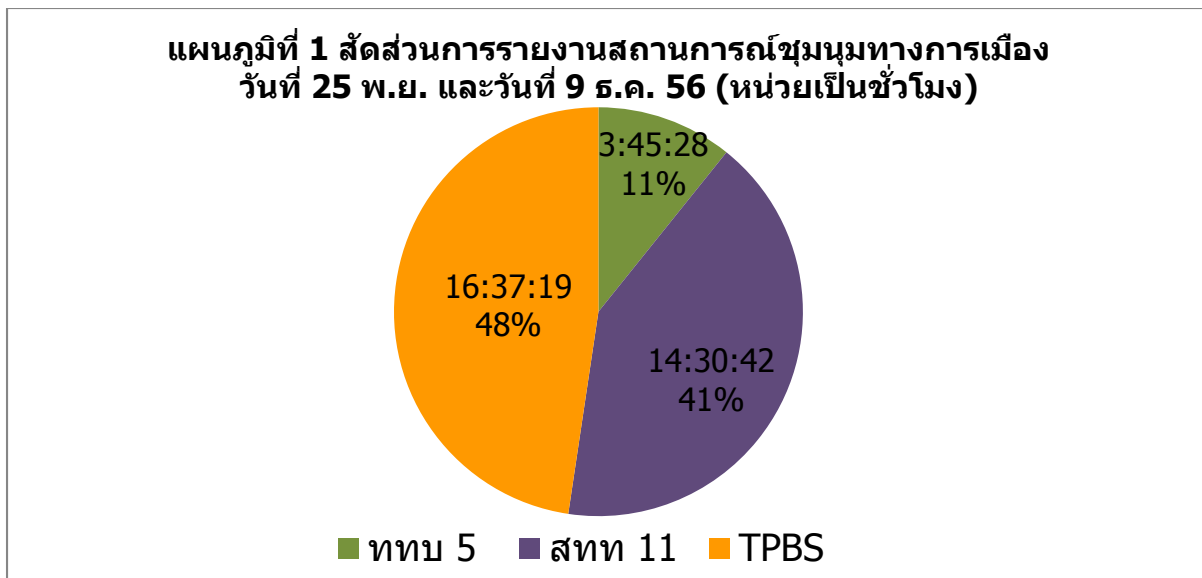
ช่อง 11 ควรรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง หรือความขัดแย้งใดๆ ด้วยมุมมองที่หลากหลายรอบด้าน ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ทั้งควรทำหน้าที่เป็นสื่อเพื่อสะท้อนความคิดเห็นและความต้องการที่หลากหลายมากกว่าเป็นสื่อเพื่อรับใช้รัฐบาล ตามลักษณะสื่อสาธารณะประเภทที่ 3 ที่มีบทบาทหน้าที่เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชนและรัฐสภากับประชาชน ส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่และให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

2. ข้อเสนอต่อคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

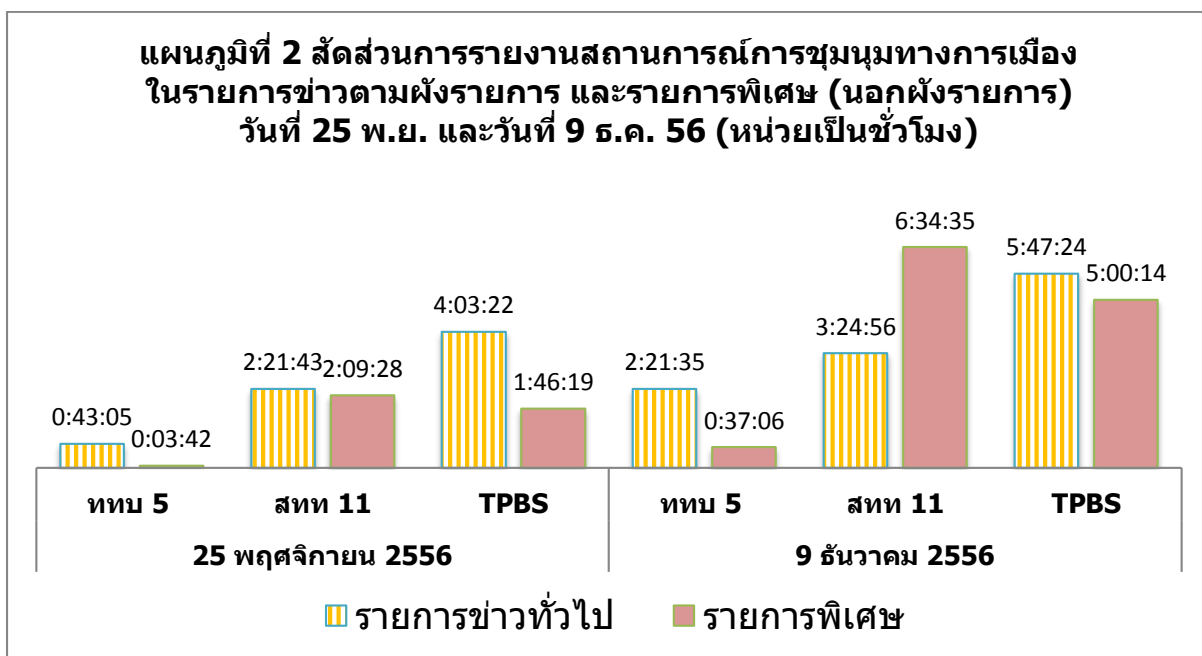
ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ พร้อมกลไกการติดตาม กำกับดูแลการทำหน้าที่สื่อสารสาธารณะในแต่ละประเภท ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะข้อบังคับจริยธรรม และแนวทางปฏิบัติในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง

อนึ่ง ในสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในครั้งนี้ พบว่า แต่ละกลุ่มข้อความคิดทางการเมืองต่างมีสื่อวิทยุโทรทัศน์ของกลุ่มซึ่งเน้นการสื่อสารตามแนวคิดและปฏิบัติการของกลุ่ม กสทช. จึงควรกำหนดกรอบเกณฑ์การกำกับดูแลสื่อประเภทนี้อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงการใช้สื่ออย่างไม่สร้างความขัดแย้ง ความแตกแยก อันอาจนำไปสู่ความรุนแรง

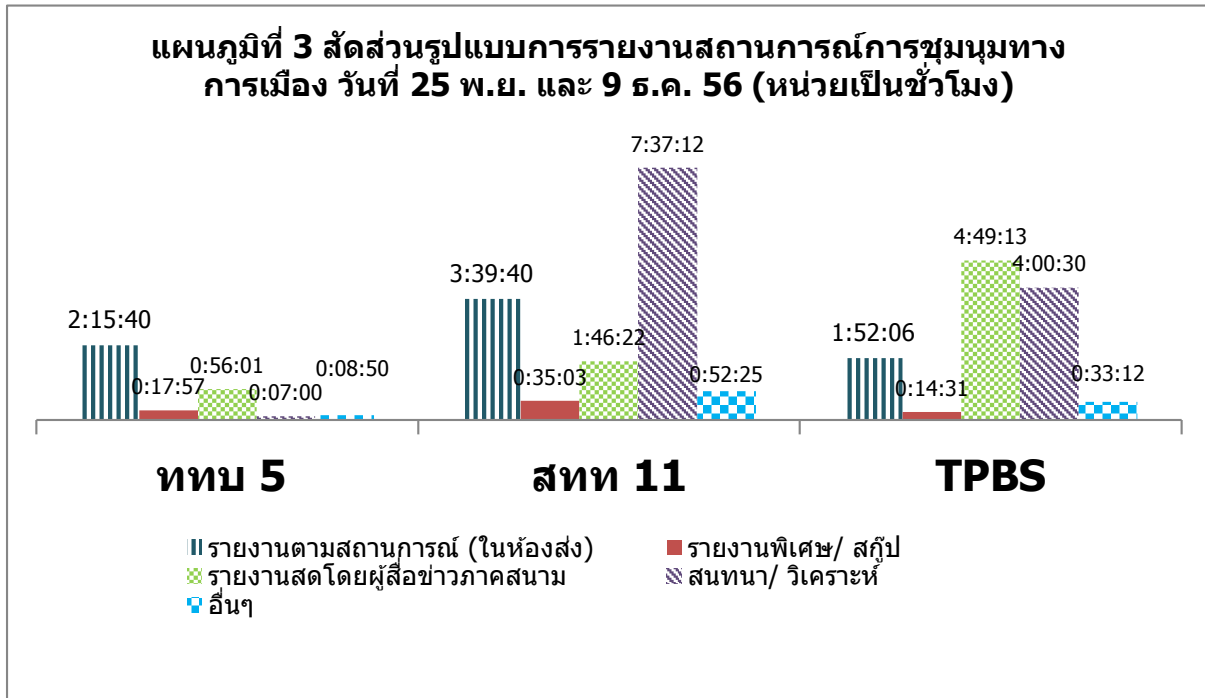
ภาคผนวก

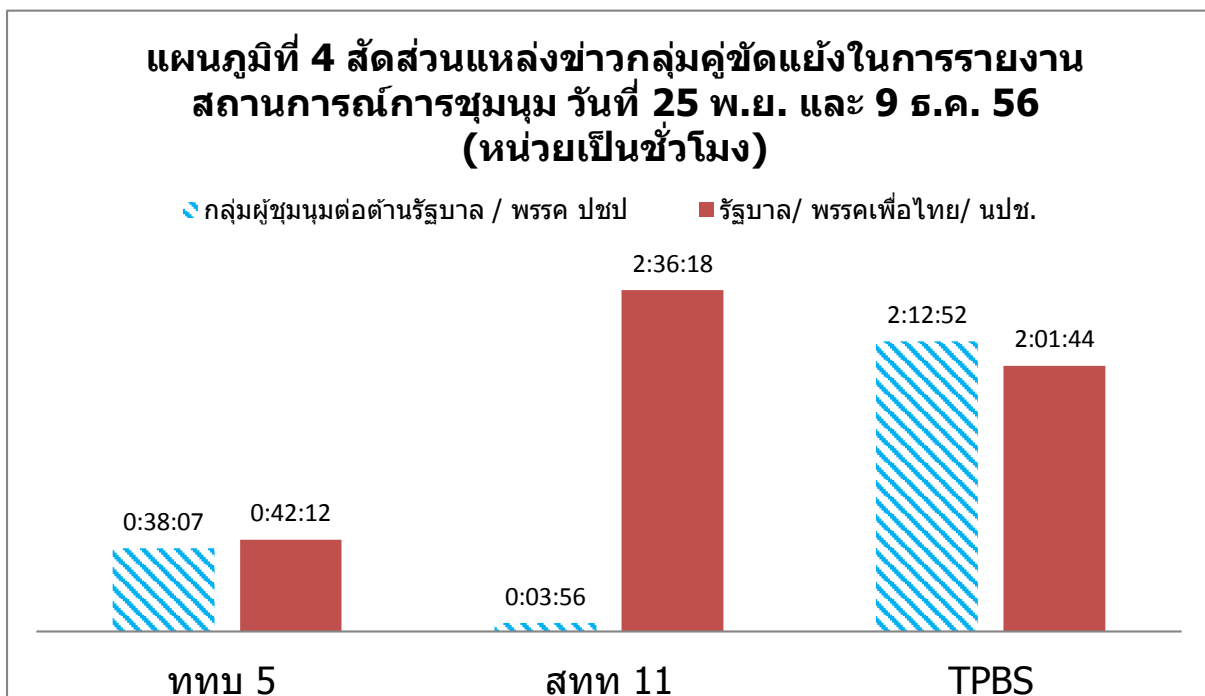
จากแผนภูมิที่ 1 แสดงให้เห็นว่าช่อง TPBS เป็นช่องที่เปิดพื้นที่ในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมมากที่สุด รองลงมาคือ ช่อง 11 ในขณะที่ช่อง 5 เป็นช่องที่ให้ความสำคัญกับข่าวสถานการณ์การชุมนุมทั้ง 2 เหตุการณ์น้อยที่สุด

จากแผนภูมิที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนเวลาการรายงานสถานการณ์การชุมนุม ของทั้งสามช่องแล้ว พบว่า มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 ในสัดส่วนเวลาที่มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 ในทุกช่อง และหากพิจารณารูปแบบรายการพบว่า ช่อง 11 และช่อง TPBS มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในรูปแบบรายการพิเศษที่เป็นรายการที่ตัดแทรกหว่างรายการ มากกว่าช่อง 5 จึงอาจสรุปได้ว่า ช่อง TPBS เป็นช่องที่ให้ความสำคัญกับสถานการณ์การชุมนุมมากที่สุด รองลงมาคือ ช่อง 11 ในขณะที่ช่อง 5 เป็นช่องที่ให้ความสำคัญกับข่าวสถานการณ์การชุมนุมทั้ง 2 เหตุการณ์น้อยที่สุด

จากแผนภูมิที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ช่อง 5 เน้นการรายงานข่าวการชุมนุมตามสถานการณ์ ด้านช่อง 11 เน้นการรายงานข่าวการชุมนุมในรูปแบบของการสนทนา/ วิเคราะห์ ในขณะที่ช่อง TPBS เน้นการรายงานสถานการณ์การชุมนุมในรูปแบบการรายงานสดจากผู้สื่อข่าวภาคสนาม และการสนทนา/ วิเคราะห์ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

จากแผนภูมิที่ 4 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนแหล่งข่าวเฉพาะกลุ่มที่เป็นกลุ่มคู่ขัดแย้งของเหตุการณ์ ได้แก่ ฝ่ายรัฐบาล - ผู้สนับสนุนรัฐบาล/นปช. และฝ่ายผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล - พรรคประชาธิปัตย์ พบว่าช่อง TPBS และช่อง 5 ให้พื้นที่แหล่งข่าวที่เป็นกลุ่มคู่ขัดแย้งทั้งสองกลุ่มใกล้เคียงกัน โดยช่อง TPBS ให้พื้นที่แหล่งข่าวโดยเฉลี่ยกลุ่มละ 2 ชั่วโมง สำหรับช่อง 5 ให้พื้นที่แหล่งข่าวโดยเฉลี่ยกลุ่มละ 40 นาที ในขณะที่ช่อง 11 เน้นการให้พื้นที่แหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล - ผู้สนับสนุนรัฐบาล/นปช. มากกว่าฝ่ายผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล - พรรคประชาธิปัตย์

ข่าวแจกสื่อ

Press Release

 <p>มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา (Foundation for Media Studies)</p>	<p>มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา โครงการเสริมสร้าง สื่อมวลชนศึกษาเพื่อสุขภาวะ Foundation for Media Studies / Media Monitor</p>	<p>ห้อง 518 อาคารพญาไทบิลด์ดิ้ง 31 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400 โทร: 02-246-7440 แฟกซ์: 02-246-7441 Email: mediamonitorth@gmail.com www.mediamonitor.in.th</p>
<p>ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)</p>		 <p>สสส สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ</p>

มีเดียมอนิเตอร์ศึกษาทีวีเพื่อสาธารณะในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมพบ ช่อง 5 ยังทำหน้าที่สื่อสาธารณะไม่เต็มที่ ช่อง 11 อาจเข้าข่ายเป็นสื่อเพื่อรับใช้รัฐบาล

การประชุมทางการเมืองเพื่อต่อต้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมที่เริ่มจากช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน 2556 ที่ต่อมายกระดับเป็นการชุมนุมใหญ่ที่เรียกว่า”การประชุมของมวลมหาประชาชน” ในวันที่ 25 พฤศจิกายน ตามด้วยครั้งที่ 2 ในวันที่ 9 ธันวาคม ปีเดียวกัน สิ่งที่น่าสนใจคือ มีการตั้งคำถามกับสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ในเรื่องการให้พื้นที่กับวิธีการนำเสนอ รวมทั้งมีเหตุการณ์ที่ผู้ชุมนุมไปแสดงความเห็น ความต้องการต่อสื่อโทรทัศน์ โดยเฉพาะช่อง TPBS ที่เป็นสื่อเพื่อสาธารณะ ดังนั้น ในสองเหตุการณ์สำคัญของการชุมนุมใหญ่ องค์กรวิชาชีพสื่อจึงได้ออกแถลงการณ์ เพื่อขอให้สื่อมวลชนทุกแขนงทำหน้าที่อย่างไม่มี การเซ็นเซอร์ตัวเอง (self - censorship) และขอให้ผู้ชุมนุมทุกกลุ่มให้สื่อได้ทำหน้าที่อย่างอิสระและไม่ทำให้สื่อถูกเข้าใจว่าเป็นฝ่ายเดียวกับผู้ชุมนุม

ด้วยเหตุนี้ มีเดียมอนิเตอร์จึงสนใจศึกษาการรายงานสถานการณ์การชุมนุมใหญ่ในวันที่ 25 พ.ย. และวันที่ 9 พ.ย. 2556 ระหว่างช่วงเวลา 00.00-24.00 น. ของฟรีทีวีประเภทบริการสาธารณะทั้ง 3 ช่อง ได้แก่ ช่อง ททบ. 5 สทท. 11 และ ช่อง TPBS

ผลการศึกษาพบว่า

ลักษณะการรายงานสถานการณ์การชุมนุม ของทีวีเพื่อสาธารณะ
วันที่ 25 พฤศจิกายน และ 9 ธันวาคม 2556

<p>ให้ความสำคัญกับการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง</p> <p>เปิดพื้นที่ให้กับแหล่งข่าวอย่างมีความสมดุลรอบด้าน หลากหลาย</p> <p>เน้นการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ หาทงออกและคลี่คลายสถานการณ์</p>	<p>สัดส่วนเวลาการรายงานสถานการณ์การชุมนุมน้อยกว่าช่องทีวีเพื่อสาธารณะช่องอื่น</p> <p>เน้นการรายงานตามสถานการณ์ ขาดการนำเสนอสถานการณ์ในเชิงลึก</p>	<p>สัดส่วนเวลาการรายงานสถานการณ์การชุมนุมมีสัดส่วนมาก</p> <p>แต่ขาดความสมดุลรอบด้าน เน้นให้พื้นที่แหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายสนับสนุนรัฐบาล</p>
---	---	---

ขอขอบคุณภาพประกอบจาก www.banmuang.co.th

MEDIA MONITOR
โครงการวิจัยวิจัยเพื่อสังคม
เพื่อสังคมยั่งยืน

โดยภาพรวม พบว่า ช่อง TPBS เป็นช่องที่ให้ความสำคัญกับการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง โดยมีการเปิดพื้นที่ให้แหล่งข่าวที่มีความสมดุล มีมุมมองในการรายงานที่รอบด้าน หลากหลาย มุ่งเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจ หาทงออก/แนวทางการคลี่คลายของสถานการณ์ ในขณะที่ พบว่า ช่อง 11 มีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมใกล้เคียงกับช่อง TPBS แต่ขาดความสมดุลรอบด้าน ในการให้พื้นที่แหล่งข่าว ด้านมุมมองการรายงานข่าวก็เน้นแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล สำหรับช่อง 5 พบว่า มีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมน้อยกว่าช่องอื่นๆ ทั้งยังเน้นการรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์ ขาดการนำเสนอเหตุการณ์ในเชิงลึก

เมื่อศึกษาในเชิงปริมาณเวลา พบว่า เวลาทั้งหมดที่ ช่อง 5, 11, และ TPBS เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการชุมนุม คือประมาณ 35 ชั่วโมง เมื่อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ พบว่า TPBS เป็นช่องที่มีการนำเสนอข่าวการชุมนุมทางการเมืองมากที่สุด (16 ชั่วโมง 37 นาที คิดเป็นร้อยละ 48 ของเวลารวมทั้งสามช่อง) ตามด้วยช่อง 11 (14 ชั่วโมง 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 41) และช่อง 5 (3 ชั่วโมง 45 นาที คิดเป็น

ร้อยละ 11) และพบว่า มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 ในสัดส่วนเวลาที่มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 ในทุกช่อง

เมื่อพิจารณาการทำหน้าที่สื่อสาธารณะของฟรีทีวีทั้ง 3 ช่อง พบว่า

ช่อง 5

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนเวลาการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในการชุมนุมใหญ่ 2 วัน พบว่า มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในวันที่ 9 ธ.ค. (2 ชั่วโมง 58 นาที) ในสัดส่วนเวลาที่มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 56 (46 นาที)

ในส่วนรูปแบบรายการ พบว่า ช่อง 5 มีรายการพิเศษนอกผังรายการ ได้แก่ รายการฝ่าวิกฤติการณ์เมืองไทย 2556 และแถลงการณ์อื่นๆ (40 นาที)

สำหรับรูปแบบการนำเสนอ นั้น ช่อง 5 เน้นการรายงานข่าวการชุมนุมตามสถานการณ์ เช่น บรรยายการชุมนุม เส้นทางเคลื่อนขบวน มาตรการรักษาความปลอดภัย ฯลฯ (2 ชั่วโมง 15 นาที)

ด้านแหล่งข่าว พบว่า แหล่งข่าวที่ช่อง 5 ให้พื้นที่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่มรัฐบาล (38 นาที) 2) กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล (37 นาที) 3) หน่วยงานด้านความมั่นคง* (15 นาที) แต่ไม่พบแหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชน ประชาชนทั่วไป รวมทั้ง อดีตนักการเมือง

เมื่อพิจารณาการทำหน้าที่สื่อมวลชน พบว่าทั้งผู้ประกาศ พิธีกรรายการ และผู้สื่อข่าวภาคสนาม มีความระมัดระวังในการใช้ภาษา และการตั้งคำถาม แต่ส่วนใหญ่เป็นการเน้นตั้งคำถามเพื่อรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์ เช่น บรรยายการชุมนุม มาตรการรักษาความปลอดภัย มีการตั้งประเด็นสัมภาษณ์แหล่งข่าว และการนำเสนอรายงานที่จำกัดกว่าช่องอื่นๆ เพราะมีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมที่ค่อนข้างน้อย

เมื่อพิจารณาการทำหน้าที่ของสื่อเพื่อสาธารณะ พบว่า ถึงแม้ช่อง 5 จะมีการนำเสนอข่าวการชุมนุมในประเด็นที่ค่อนข้างหลากหลาย แต่ขาดรายละเอียด และความลึกของเนื้อหา โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหา และการหาทางออกของสถานการณ์ทางการเมือง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสัดส่วนเวลาในการนำเสนอข่าวการชุมนุมที่น้อยกว่าช่องอื่นๆ เน้นการเสนอข่าวในลักษณะการรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับเหตุการณ์เป็นส่วนใหญ่ จึงอาจถูกตั้งคำถามได้ในเรื่องการเซ็นเซอร์ตัวเอง รวมทั้งการแสดงบทบาทสำคัญของทีวีสาธารณะเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยสาธารณะ

* ในการศึกษาครั้งนี้หน่วยงานด้านความมั่นคง หมายถึง ศอ.รล. ตำรวจ ทหาร สภาคความมั่นคง

ช่อง 11

เมื่อเปรียบเทียบ**สัดส่วนเวลา**การรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง พบว่า ในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 ช่อง 11 ให้สัดส่วนเวลามากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 กล่าวคือ วันที่ 9 ธ.ค. (9 ชั่วโมง 59 นาที) วันที่ 25 พ.ย. (4 ชั่วโมง 31 นาที)

ในส่วน**รูปแบบรายการ** พบว่า ช่อง 11 มีรายการพิเศษนอกผังรายการ ได้แก่ รายการทันสถานการณ์บ้านเมือง และแถลงการณ์อื่นๆ (8 ชั่วโมง 44 นาที)

สำหรับ**รูปแบบการนำเสนอ** พบว่าช่อง 11 เน้นการรายงานสถานการณ์การชุมนุมในรูปแบบการสนทนาวิเคราะห์ (7 ชั่วโมง 37 นาที)

สำหรับ**แหล่งข่าว** ที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) กลุ่มนักวิชาการ (3 ชั่วโมง 55 นาที) 2) กลุ่มรัฐบาล (2 ชั่วโมง 33 นาที) 3) หน่วยงานด้านความมั่นคง (2 ชั่วโมง 15 นาที) แต่ ไม่พบแหล่งข่าวที่เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ และตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชน แม้ว่าในภาพรวม ช่อง 11 จะมีสัดส่วนแหล่งข่าวที่เป็นนักวิชาการมากกว่าช่องอื่นๆ โดยเฉพาะในวันที่ 9 ธ.ค. 56 แต่นักวิชาการส่วนใหญ่นำเสนอมุมมองต่อสถานการณ์ทางการเมือง และทางออกของปัญหาไปในทิศทางเดียวกัน คือ มองว่าข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมกลุ่ม กปปส. เป็นเรื่องที่ไม่มีความหมายรองรับ

สำหรับ **การทำหน้าที่สื่อมวลชน** พบว่า ทั้งผู้ประกาศ พิธีกรรายการ และผู้สื่อข่าวภาคสนามของช่อง 11 มีความระมัดระวังในการใช้ภาษาในการรายงานสถานการณ์ทั่วไป แต่พบว่า มีลักษณะการใช้ภาษาสอดแทรกความคิดเห็น / ชี้นำ ในรายงานพิเศษ เช่น ชื่อพาดหัวข่าว/รายงานพิเศษ (ตัวอย่างพบในวันที่ 25 พ.ย. 2556 เช่น “นักวิชาการห่วงมีอบคนดียิ่งทำสังคมแตกแยก” “เศรษฐกิจเสียหายจากมีอบยึดเยื้อ”)

เมื่อพิจารณา**การทำหน้าที่ของสื่อสาธารณะ**ในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมอย่างรอบด้าน พบว่า แม้ช่อง 11 จะมีสัดส่วนรายการแบบสนทนา/วิเคราะห์มากที่สุด โดยเฉพาะในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 แต่เป็นการให้น้ำหนักจากมุมมองและทัศนะที่มาจากฝ่ายรัฐบาล นักวิชาการ หน่วยงานความมั่นคง ที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ การเน้นเรื่องความถูกต้องชอบธรรมของคณะรัฐมนตรีในการทำหน้าที่เป็นรัฐบาลรักษาการ การยุบสภาเพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่ถือเป็นการคั่นอำนาจให้ประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย และการจัดตั้งสภาประชาชนของกลุ่ม กปปส. เป็นเรื่องที่ไม่มีความหมายรองรับ ทั้งขัดรัฐธรรมนูญ รวมถึงการนำเสนอผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการชุมนุมทางการเมืองในด้านต่างๆ เช่น ปัญหาการจราจร ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว เป็นต้น เมื่อประกอบกับสัดส่วนแหล่งข่าวของช่อง 11 ที่เน้นการให้พื้นที่แหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลมากกว่ากลุ่มผู้ชุมนุม และ ประเด็นในการสัมภาษณ์ / การรายงานแล้ว อาจทำให้ช่อง 11 ถูกตั้งคำถามจากสังคมมากกว่าช่องอื่นๆ ในแง่จริยธรรมและมาตรฐานความเป็นสื่อโดยเฉพาะสื่อเพื่อสาธารณะในการรายงานสถานการณ์ความขัดแย้ง

ช่อง TPBS

การให้พื้นที่เชิงปริมาณเวลา พบว่า TPBS เป็นช่องที่มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองมากที่สุด (16 ชั่วโมง 37 นาที) โดยมีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง ในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 (10 ชั่วโมง 47 นาที) มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 (5 ชั่วโมง 49 นาที)

สำหรับรูปแบบรายการ พบว่า ช่อง TPBS ให้ความสำคัญกับรายการพิเศษนอกผังรายการ ได้แก่ รายการทางออกประเทศไทย และ แดงการณ์อื่นๆ (6 ชั่วโมง 46 นาที)

สำหรับรูปแบบการนำเสนอ พบว่า ช่อง TPBS เน้นการรายงานสถานการณ์การชุมนุมในรูปแบบการรายงานสดจากผู้สื่อข่าวภาคสนาม และการสนทนา/ การวิเคราะห์ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (4 ชั่วโมง 49 นาที และ 4 ชั่วโมง ตามลำดับ) โดยรูปแบบการสนทนา/ การวิเคราะห์ มีการใช้แหล่งข่าวหลากหลายกลุ่ม เช่น นักวิชาการ เครือข่ายภาคประชาชน ผู้ชุมนุมจากคู่ขัดแย้งกลุ่มต่างๆ ฯลฯ ผ่านมุมมองที่หลากหลาย และรอบด้าน ทั้งฝ่ายที่สนับสนุนให้มีการเลือกตั้ง ฝ่ายที่สนับสนุนให้มีสภาประชาชน ฝ่ายที่มองว่าการตั้งสภาประชาชนเป็นเรื่องที่ทำได้ กับฝ่ายที่เห็นว่าทำไม่ได้ รวมไปถึงการนำเสนอทางออกด้วยวิธีอื่นๆ ทั้งนี้ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

สำหรับแหล่งข่าว พบว่า ช่อง TPBS มีแหล่งข่าวทุกกลุ่ม โดยที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) กลุ่มนักวิชาการ (2 ชั่วโมง 9 นาที) 2) กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล (1 ชั่วโมง 46 นาที) 3) กลุ่มรัฐบาล (1 ชั่วโมง 10 นาที) ที่พบน้อยที่สุดคือ กลุ่มสำนักโพล (38 วินาที) โดยมีการเปิดพื้นที่ให้แหล่งข่าวอย่างมีความสมดุล

ในส่วนการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน พบว่าทั้งผู้ประกาศ พิธีกรรายการ และผู้สื่อข่าวภาคสนาม มีความระมัดระวังในการใช้ภาษา เช่น การใช้คำว่า “สิ่งที่ผู้ชุมนุมเรียกว่าระบอบทักษิณ” แทนคำว่า “ระบอบทักษิณ” หรือ “กลุ่มผู้ชุมนุมที่เรียกตนเองว่า กลุ่ม กปปส.” แทนการเรียกว่า “กลุ่ม กปปส.” ซึ่งแตกต่างจากการรายงานของช่องอื่นๆ

นอกจากนี้ยังพบว่า พิธีกรและผู้ประกาศ มีการตั้งคำถามสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่ค่อนข้างรอบด้าน และมุ่งหาแนวทางในการลดความขัดแย้ง หรือทางออกของปัญหาความขัดแย้ง และการให้แต่ละฝ่ายได้แสดงทัศนคติและความคิดเห็นมากกว่าการเน้นตั้งคำถามเพื่อรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ในส่วนบทบาทของสื่อสาธารณะ พบว่า ช่อง TPBS มีการนำเสนอประเด็นที่หลากหลาย รอบด้านจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะในประเด็นการจัดตั้งสภาประชาชน ที่มีการนำเสนอทั้งจากมุมมองของฝ่ายที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ และฝ่ายที่มองว่าเป็นเรื่องที่ขัดกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะว่าการเจรจาร่วมกันของฝ่ายการเมืองคือทางออกของปัญหาที่สำคัญ ทั้งมุ่งเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจ การหาทางออก/แนวทางการคลี่คลายสถานการณ์

ข้อเสนอแนะ จากการศึกษาครั้งนี้ มีดีเยี่ยมอินเตอร์ มีข้อเสนอต่อหน่วยงาน องค์กร รวมทั้งสื่อ และภาคส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอต่อทีวีสาธารณะ

ช่อง 5 ควรให้ความสำคัญกับการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองให้มากขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่น การเพิ่มพื้นที่ข่าว และรายงานพิเศษ เพื่อรายงานข้อเท็จจริง นำเสนอความคิดเห็นที่หลากหลาย รวมทั้งข้อเสนอทางออก หรือการคลี่คลายปัญหาให้กับสังคมอย่างรอบด้าน ตามลักษณะสื่อสาธารณะประเภท 2 ที่มีบทบาทหน้าที่เพื่อความมั่นคงของรัฐ หรือความปลอดภัยสาธารณะ

ช่อง 11 ควรรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง หรือความขัดแย้งใดๆ ด้วยมุมมองที่หลากหลาย รอบด้าน ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ทั้งควรทำหน้าที่เป็นสื่อเพื่อสะท้อนความคิดเห็นและความต้องการที่หลากหลาย มากกว่าเป็นสื่อเพื่อรับใช้รัฐบาล ตามลักษณะสื่อสาธารณะประเภทที่ 3 ที่มีบทบาทหน้าที่เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชนและรัฐสภากับประชาชน ส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่และให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

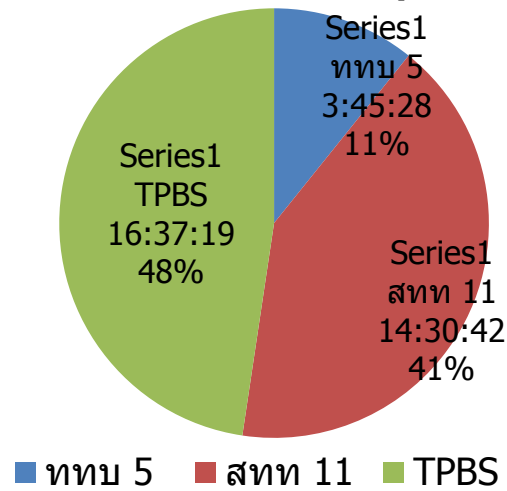
2. ข้อเสนอต่อคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ พร้อมกลไกการติดตาม กำกับดูแลการทำหน้าที่สื่อสาธารณะในแต่ละประเภทให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะข้อบังคับจริยธรรม และแนวทางปฏิบัติในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง

อนึ่ง ในสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในครั้งนี้ พบว่า แต่ละกลุ่มข้อความคิดทางการเมืองต่างมีสื่อวิทยุโทรทัศน์ของกลุ่มซึ่งเน้นการสื่อสารตามแนวคิดและปฏิบัติการของกลุ่ม กสทช. จึงควรกำหนดกรอบเกณฑ์การกำกับดูแลสื่อประเภทนี้อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงการใช้อ้อย่างไม่สร้างความขัดแย้ง ความแตกแยก อันอาจนำไปสู่ความรุนแรง

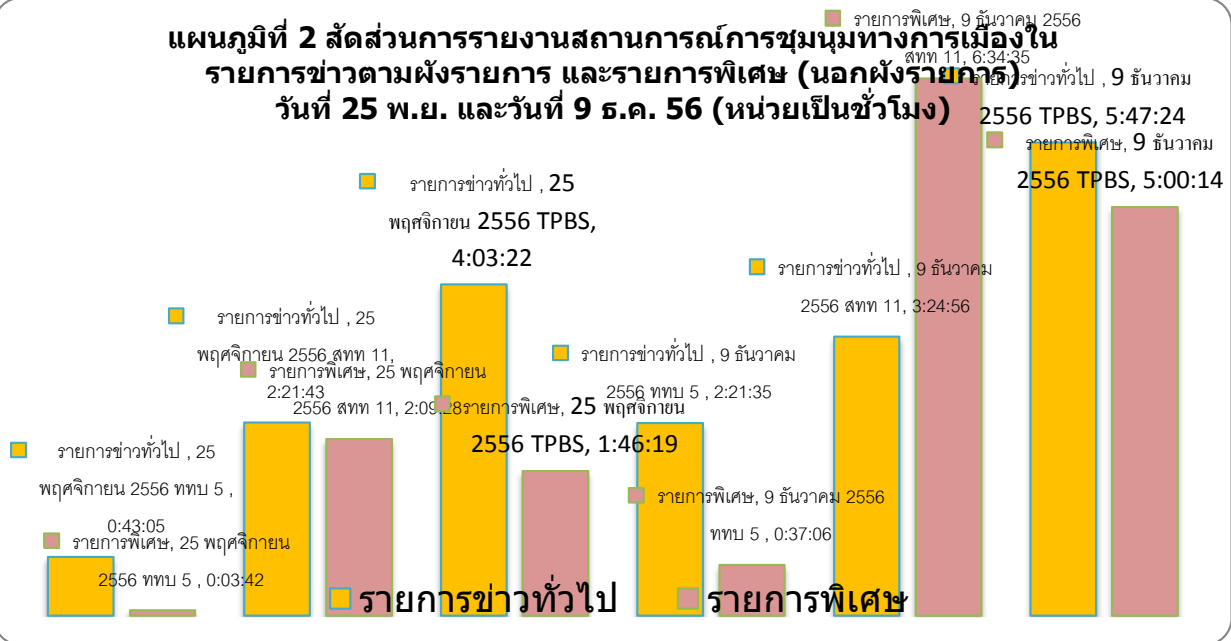
ภาคผนวก แผนภูมิประกอบผลการศึกษา

**แผนภูมิที่ 1 สัดส่วนการนำเสนอข่าวชุมชนทางการเมือง
วันที่ 25 พ.ย. และวันที่ 9 ธ.ค. 56 (หน่วยเป็นชั่วโมง)**

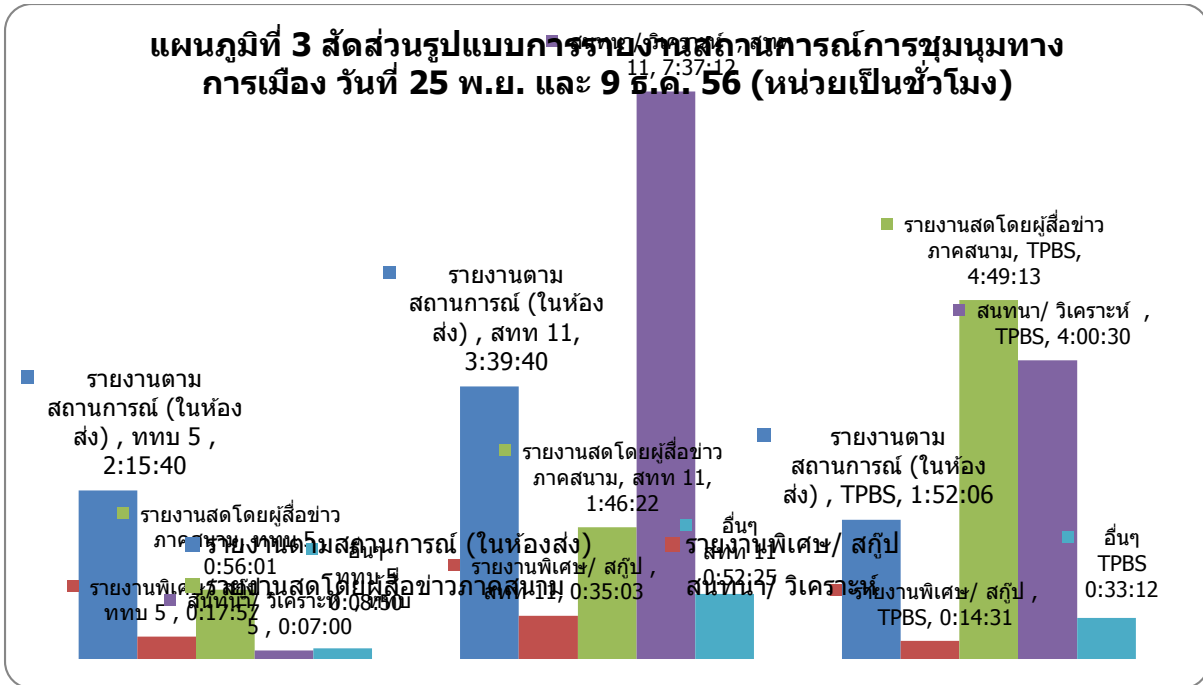

จากแผนภูมิที่ 1 แสดงให้เห็นว่าช่อง TPBS เป็นช่องที่เปิดพื้นที่ในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมมากที่สุด รองลงมาคือ ช่อง 11 ในขณะที่ช่อง 5 เป็นช่องที่ให้ความสำคัญกับข่าวสถานการณ์การชุมนุมทั้ง 2 เหตุการณ์น้อยที่สุด

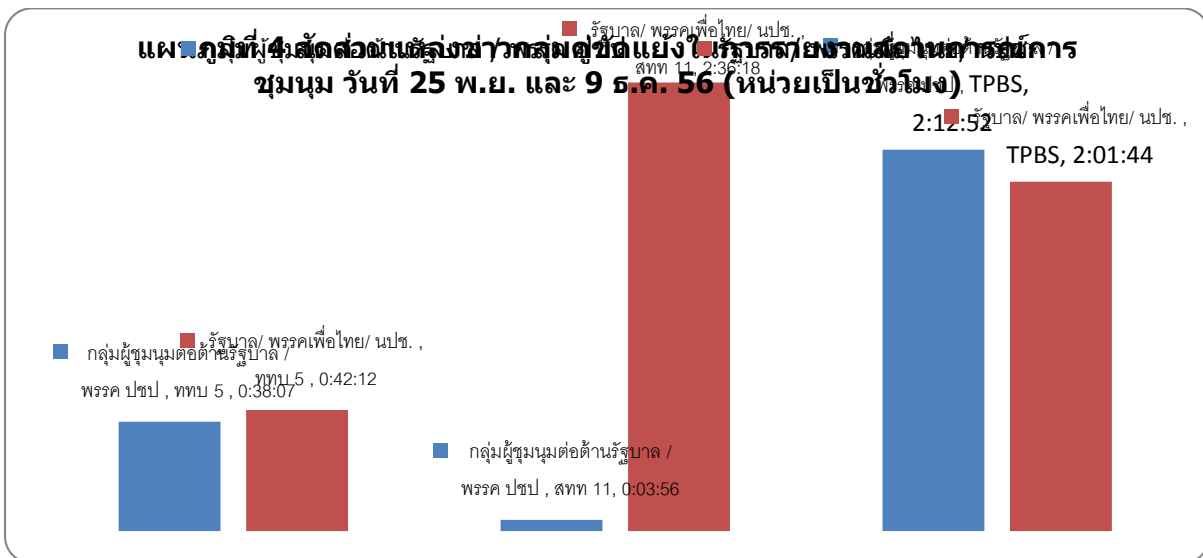
**แผนภูมิที่ 2 สัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง
รายการข่าวตามผังรายการ และรายการพิเศษ (นอกผังรายการ)
วันที่ 25 พ.ย. และวันที่ 9 ธ.ค. 56 (หน่วยเป็นชั่วโมง)**

จากแผนภูมิที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนเวลาการรายงานสถานการณ์การชุมนุม ของทั้งสามช่องแล้ว พบว่า มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 ในสัดส่วนเวลาที่มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 ในทุกช่อง และหากพิจารณารูปแบบรายการพบว่า ช่อง 11 และช่อง TPBS มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในรูปแบบรายการพิเศษที่เป็นรายการที่ตัดแทรกหว่างรายการ มากกว่าช่อง 5 จึงอาจสรุปได้ว่า ช่อง TPBS เป็นช่องที่ให้ความสำคัญกับสถานการณ์การชุมนุมมากที่สุด รองลงมาคือ ช่อง 11 ในขณะที่ช่อง 5 เป็นช่องที่ให้ความสำคัญกับข่าวสถานการณ์การชุมนุมทั้ง 2 เหตุการณ์น้อยที่สุด

จากแผนภูมิที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ช่อง 5 เน้นการรายงานข่าวการชุมนุมตามสถานการณ์ ด้านช่อง 11 เน้นการรายงานข่าวการชุมนุมในรูปแบบของการสนทนา/ วิเคราะห์ ในขณะที่ช่อง TPBS เน้นการรายงานสถานการณ์การชุมนุมในรูปแบบการรายงานสดจากผู้สื่อข่าวภาคสนาม และการสนทนา/ วิเคราะห์ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

จากแผนภูมิที่ 4 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนแหล่งข่าวเฉพาะกลุ่มที่เป็นกลุ่มคู่ขัดแย้งของเหตุการณ์ ได้แก่ ฝ่ายรัฐบาล - ผู้สนับสนุนรัฐบาล/นปช. และฝ่ายผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล - พรรคประชาธิปัตย์ พบว่าช่อง TPBS และช่อง 5 ให้พื้นที่แหล่งข่าวที่เป็นกลุ่มคู่ขัดแย้งทั้งสองกลุ่มใกล้เคียงกัน โดยช่อง TPBS ให้พื้นที่แหล่งข่าวโดยเฉลี่ยกลุ่มละ 2 ชั่วโมง สำหรับช่อง 5 ให้พื้นที่แหล่งข่าวโดยเฉลี่ยกลุ่มละ 40 นาที ในขณะที่ช่อง 11 เน้นการให้พื้นที่แหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล - ผู้สนับสนุนรัฐบาล/นปช. มากกว่าฝ่ายผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล - พรรคประชาธิปัตย์

ข่าวที่สื่อเสนอ

News Clipping: ทวีเพื่อสาธารณะและการนำเสนอข่าวการชุมนุม

1. สำนักข่าวอิศรา วันที่ 20 ธ.ค. 2556 http://www.isranews.org/thaireform/thaireform-slide/item/26037-media_26037.html

ทีวีรายงานข่าวชุมนุม พบช่อง 5 ยังทำหน้าที่สื่อสาธารณะไม่เต็มที่ ช่อง 11 เข้าข่ายรับใช้รัฐบาล

มีเดียมอนิเตอร์ศึกษาทีวีเพื่อสาธารณะในการรายงานสถานการณ์การชุมนุม พบช่อง 5 ยังทำหน้าที่สื่อสาธารณะไม่เต็มที่ ช่อง 11 อาจเข้าข่ายเป็นสื่อเพื่อรับใช้รัฐบาล

การชุมนุมทางการเมืองเพื่อต่อต้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมที่เริ่มจาก ช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน 2556 ที่ต่อมายกระดับเป็นการชุมนุมใหญ่ที่เรียกว่า "การชุมนุมของมวลมหาประชาชน" ในวันที่ 25 พฤศจิกายน ตามด้วยครั้งที่ 2 ในวันที่ 9 ธันวาคม ปีเดียวกัน

สิ่งที่น่าสนใจคือ มีการตั้งคำถามกับสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ในเรื่องการทำหน้าที่กับวิธีการนำเสนอ รวมทั้งมีเหตุการณ์ที่ผู้ชุมนุมไปแสดงความเห็น ความต้องการต่อสื่อโทรทัศน์ โดยเฉพาะช่อง TPBS ที่เป็นสื่อเพื่อสาธารณะ ดังนั้น ใน

สองเหตุการณ์สำคัญของการชุมนุมใหญ่ของคณาจารย์สื่อจึงได้ออกแถลงการณ์ เพื่อขอให้สื่อมวลชนทุกแขนง ทำหน้าที่อย่างไม่มี การเซ็นเซอร์ตัวเอง (self – censorship) และขอให้ผู้ชุมนุมทุกกลุ่มให้สื่อได้ทำหน้าที่อย่างอิสระและไม่ทำให้สื่อถูก เข้าใจว่าเป็นฝ่ายเดียวกับผู้ชุมนุม

วันที่ 20 ธันวาคม มีเดียมอนิเตอร์ ได้เผยแพร่ผลการศึกษารายงานสถานการณ์ การชุมนุมใหญ่ในวันที่ 25 พฤศจิกายน และวันที่ 9 ธันวาคม 2556 ระหว่างช่วงเวลา 00.00-24.00 น. ของฟรีทีวีประเภทบริการสาธารณะทั้ง 3 ช่อง ได้แก่ ช่อง ททบ. 5 สทท. 11 และ ช่อง TPBS

ผลการศึกษาพบว่า

โดยภาพรวม พบว่า ช่อง TPBS เป็นช่องที่ให้ความสำคัญกับการรายงาน สถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง โดยมีการเปิดพื้นที่ให้แหล่งข่าวที่มีความสมดุลง มีมุมมองในการรายงานที่รอบด้าน หลากหลาย มุ่งเน้นการให้ความรู้ ความเข้าใจ หาทางออก/แนวทางการคลี่คลายของสถานการณ์ ในขณะที่พบว่า ช่อง 11 มีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมใกล้เคียงกับช่อง TPBS แต่ขาด ความสมดุลง รอบด้าน ในการให้พื้นที่แหล่งข่าว ด้านมุมมองการรายงานข่าวก็เน้น แหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล สำหรับช่อง 5 พบว่า มีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การ ชุมนุมน้อยกว่าช่องอื่นๆ ทั้งยังเน้นการรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์ ขาดการ นำเสนอเหตุการณ์ในเชิงลึก

เมื่อศึกษาในเชิงปริมาณเวลา พบว่า เวลาทั้งหมดที่ ช่อง 5, 11, และ TPBS เสนอ เนื้อหาเกี่ยวกับการชุมนุม คือประมาณ 35 ชั่วโมง เมื่อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ พบว่า TPBS เป็นช่องที่มีการนำเสนอข่าวการชุมนุมทางการเมืองมากที่สุด (16 ชั่วโมง 37 นาที คิดเป็นร้อยละ 48 ของเวลารวมทั้งสามช่อง) ตาม ด้วยช่อง 11 (14 ชั่วโมง 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 41) และช่อง 5 (3 ชั่วโมง 45 นาที คิดเป็นร้อยละ 11)

และพบว่า มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 ใน สัดส่วนเวลาที่มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 ในทุกช่อง

เมื่อพิจารณาการทำหน้าที่สื่อสาธารณะของฟรีทีวีทั้ง 3 ช่อง พบว่า

ช่อง 5

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนเวลาการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในการ ชุมนุมใหญ่ 2 วัน พบว่า มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในวันที่ 9 ธ.ค. (2 ชั่วโมง 58 นาที) ในสัดส่วนเวลาที่มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 56 (46 นาที)

ในส่วนรูปแบบรายการ พบว่า ช่อง 5 มีรายการพิเศษนอกผังรายการ ได้แก่ รายการ ฝ่าวิกฤติการณ์เมืองไทย 2556 และแถลงการณ์อื่นๆ (40 นาที)

สำหรับรูปแบบการนำเสนอ นั้น ช่อง 5 เน้นการรายงานข่าวการชุมนุมตามสถานการณ์ เช่น บรรยายภาคการชุมนุม เส้นทางเคลื่อนขบวน มาตรการรักษาความปลอดภัย ฯลฯ (2 ชั่วโมง 15 นาที)

ด้านแหล่งข่าว พบว่า แหล่งข่าวที่ช่อง 5 ให้พื้นที่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่มรัฐบาล (38 นาที) 2) กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล (37 นาที) 3) หน่วยงานด้านความมั่นคง* (15 นาที) แต่ไม่พบแหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชน ประชาชนทั่วไป รวมทั้ง อดีตนักการเมือง

เมื่อพิจารณาการทำหน้าที่สื่อมวลชน พบว่าทั้งผู้ประกาศ พิธีกรรายการ และผู้สื่อข่าวภาคสนาม มีความระมัดระวังในการใช้ภาษา และการตั้งคำถาม แต่ส่วนใหญ่เป็นการเน้นตั้งคำถามเพื่อรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์ เช่น บรรยายภาคการชุมนุม มาตรการรักษาความปลอดภัย มีการตั้งประเด็นสัมภาษณ์แหล่งข่าว และการนำเสนอรายงานที่จำกัดกว่าช่องอื่นๆ เพราะมีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมที่ค่อนข้างน้อย

เมื่อพิจารณาการทำหน้าที่ของสื่อเพื่อสาธารณะ พบว่า ถึงแม้ช่อง 5 จะมีการนำเสนอข่าวการชุมนุมในประเด็นที่ค่อนข้างหลากหลาย แต่ขาดรายละเอียด และความลึกของเนื้อหา โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหา และการหาทางออกของสถานการณ์ทางการเมือง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสัดส่วนเวลาในการนำเสนอข่าวการชุมนุมที่น้อยกว่าช่องอื่นๆ เน้นการเสนอข่าวในลักษณะการรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับเหตุการณ์เป็นส่วนใหญ่ จึงอาจถูกตั้งคำถามได้ในเรื่องการเซ็นเซอร์ตัวเอง รวมทั้งการแสดงบทบาทสำคัญของทีวีสาธารณะเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยสาธารณะ

ช่อง 11

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนเวลาการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง พบว่า ในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 ช่อง 11 ให้สัดส่วนเวลามากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 กล่าวคือ วันที่ 9 ธ.ค. (9 ชั่วโมง 59 นาที) วันที่ 25 พ.ย. (4 ชั่วโมง 31 นาที)

ในส่วนรูปแบบรายการ พบว่า ช่อง 11 มีรายการพิเศษนอกผังรายการ ได้แก่ รายการทันสถานการณ์บ้านเมือง และแถลงการณ์อื่นๆ (8 ชั่วโมง 44 นาที)

สำหรับรูปแบบการนำเสนอ พบว่าช่อง 11 เน้นการรายงานสถานการณ์การชุมนุมในรูปแบบการสนทนา/วิเคราะห์ (7 ชั่วโมง 37 นาที)

สำหรับแหล่งข่าว ที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) กลุ่มนักวิชาการ (3 ชั่วโมง 55 นาที) 2) กลุ่มรัฐบาล (2 ชั่วโมง 33 นาที) 3) หน่วยงานด้านความมั่นคง (2 ชั่วโมง 15 นาที) แต่ ไม่พบแหล่งข่าวที่เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ และตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชน แม้ว่าในภาพรวม ช่อง 11 จะมีสัดส่วนแหล่งข่าวที่เป็นนักวิชาการมากกว่าช่องอื่นๆ โดยเฉพาะในวันที่ 9 ธ.ค. 56 แต่นักวิชาการส่วนใหญ่นำเสนอมุมมองต่อสถานการณ์ทางการเมือง และทางออกของปัญหาไปในทิศทาง

เดียวกัน คือ มองว่าข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมกลุ่ม กปปส. เป็นเรื่องที่ไม่มีความหมายรองรับ

สำหรับ การทำหน้าที่สื่อมวลชน พบว่า ทั้งผู้ประกาศ พิธีกรรายการ และผู้สื่อข่าวภาคสนาม ของช่อง 11 มีความระมัดระวังในการใช้ภาษาในการรายงานสถานการณ์ทั่วไป แต่พบว่ามีลักษณะการใช้ภาษาสอดแทรกความคิดเห็น / ชี้นำ ในรายงานพิเศษ เช่น ชื่อพาดหัวข่าว/รายงานพิเศษ (ตัวอย่างพบในวันที่ 25 พ.ย. 2556 เช่น “นักวิชาการห่วงมีอบคนดียิ่งทำสังคมแตกแยก” “เศรษฐกิจเสียหายจากมีอบยึดเยื้อ”)

เมื่อพิจารณาการทำหน้าที่ของสื่อสาธารณะในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมอย่างรอบด้าน พบว่า แม้ช่อง 11 จะมีสัดส่วนรายการแบบสนทนา/ วิเคราะห์มากที่สุด โดยเฉพาะในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 แต่เป็นการให้นำหนักจากมุมมองและทัศนะที่มาจากฝ่ายรัฐบาล นักวิชาการ หน่วยงานความมั่นคง ที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ การเน้นเรื่องความถูกต้องชอบธรรมของคณะรัฐมนตรีในการทำหน้าที่เป็นรัฐบาลรักษาการ การยุบสภาเพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่ถือเป็นการคืนอำนาจให้ประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย และการจัดตั้งสภาประชาชนของกลุ่ม กปปส. เป็นเรื่องที่ไม่มีความหมายรองรับ ทั้งขัดรัฐธรรมนูญ รวมถึงการนำเสนอผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการชุมนุมทางการเมืองในด้านต่างๆ เช่น ปัญหาการจราจร ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว เป็นต้น เมื่อประกอบกับสัดส่วนแหล่งข่าวของช่อง 11 ที่เน้นการให้พื้นที่แหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลมากกว่ากลุ่มผู้ชุมนุม และ ประเด็นในการสัมภาษณ์ / การรายงานแล้ว อาจทำให้ช่อง 11 ถูกตั้งคำถามจากสังคมมากกว่าช่องอื่นๆ ในแง่จริยธรรมและมาตรฐานความเป็นสื่อโดยเฉพาะสื่อเพื่อสาธารณะในการรายงานสถานการณ์ความขัดแย้ง

ช่อง TPBS

การให้พื้นที่เชิงปริมาณเวลา พบว่า TPBS เป็นช่องที่มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองมากที่สุด (16 ชั่วโมง 37 นาที) โดยมีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง ในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 (10 ชั่วโมง 47 นาที) มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 (5 ชั่วโมง 49 นาที)

สำหรับรูปแบบรายการ พบว่า ช่อง TPBS ให้ความสำคัญกับรายการพิเศษนอกผังรายการ ได้แก่ รายการทางออกประเทศไทย และ แลกเปลี่ยนอื่นๆ (6 ชั่วโมง 46 นาที)

สำหรับรูปแบบการนำเสนอ พบว่า ช่อง TPBS เน้นการรายงานสถานการณ์การชุมนุมในรูปแบบการรายงานสดจากผู้สื่อข่าวภาคสนาม และการสนทนา/ การวิเคราะห์ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (4 ชั่วโมง 49 นาที และ 4 ชั่วโมง ตามลำดับ) โดยรูปแบบการสนทนา/ การวิเคราะห์ มีการใช้แหล่งข่าวหลากหลายกลุ่ม เช่น นักวิชาการ เครือข่ายภาคประชาชน ผู้ชุมนุมจากคู่ขัดแย้งกลุ่มต่างๆ ฯลฯ ผ่านมุมมองที่หลากหลาย และรอบด้าน ทั้งฝ่ายที่สนับสนุนให้มีการเลือกตั้ง ฝ่ายที่สนับสนุนให้มีสภาประชาชน ฝ่ายที่มองว่าการตั้งสภาประชาชนเป็นเรื่องที่ทำได้

กับฝ่ายที่เห็นว่าทำไม่ได้ รวมไปถึงการนำเสนอทางออกด้วยวิธีอื่นๆ ทั้งนี้ ใน สัดสวนที่ใกล้เคียงกัน

สำหรับแหล่งข่าว พบว่า ช่อง TPBS มีแหล่งข่าวทุกกลุ่ม โดยที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) กลุ่มนักวิชาการ (2 ชั่วโมง 9 นาที) 2) กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้าน รัฐบาล (1 ชั่วโมง 46 นาที) 3) กลุ่มรัฐบาล (1 ชั่วโมง 10 นาที) ที่พบน้อยที่สุดคือ กลุ่มสำนักโพล (38 วินาที) โดยมีการเปิดพื้นที่ให้แหล่งข่าวอย่างมีความสมดุล

ในส่วนการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน พบว่าทั้งผู้ประกาศ พิธีกรรายการ และ ผู้สื่อข่าวภาคสนาม มีความระมัดระวังในการใช้ภาษา เช่น การใช้คำว่า “สิ่งที่ผู้ ชุมนุมเรียกว่าระบอบทักษิณ” แทนคำว่า “ระบอบทักษิณ” หรือ “กลุ่มผู้ชุมนุมที่ เรียกตนเองว่า กลุ่ม กปปส.” แทนการเรียกว่า “กลุ่ม กปปส.” ซึ่งแตกต่างจากการ รายงานของช่องอื่นๆ

นอกจากนี้ยังพบว่า พิธีกรและผู้ประกาศ มีการตั้งคำถามสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่ ค่อนข้างรอบด้าน และมุ่งหาแนวทางในการลดความขัดแย้ง หรือทางออกของ ปัญหาความขัดแย้ง และการให้แต่ละฝ่ายได้ แสดงทัศนคติและความคิดเห็น มากกว่าการเน้นตั้งคำถามเพื่อรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ในส่วนบทบาทของสื่อสาธารณะ พบว่า ช่อง TPBS มีการนำเสนอประเด็นที่ หลากหลาย รอบด้านจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะในประเด็นการจัดตั้งสภาประชาชน ที่มีการนำเสนอทั้งจากมุมมองของฝ่ายที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ และฝ่ายที่ มองว่าเป็นเรื่องที่ขัดกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะว่าการ เจริญร่วมกันของฝ่ายการเมืองคือทางออกของปัญหาที่สำคัญ ทั้งมุ่งเน้นการให้ ความรู้ ความเข้าใจ การหาทางออก/แนวทางการคลี่คลายสถานการณ์

ข้อเสนอแนะ จากการศึกษาครั้งนี้ มีเดียมอนิเตอร์ มีข้อเสนอต่อหน่วยงาน องค์การ รวมทั้งสื่อ และภาคส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอต่อทีวีสาธารณะ

ช่อง 5 ควรให้ความสำคัญกับการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองให้ มากขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่น การเพิ่มพื้นที่ข่าว และรายงานพิเศษ เพื่อรายงานข้อเท็จจริง นำเสนอความคิดเห็นที่หลากหลาย รวมทั้งข้อเสนอ ทางออก หรือการคลี่คลายปัญหาให้กับสังคมอย่างรอบด้าน ตามลักษณะสื่อ สาธารณะประเภท 2 ที่มีบทบาทหน้าที่เพื่อความมั่นคงของรัฐ หรือความปลอดภัย สาธารณะ

ช่อง 11 ควรรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง หรือความขัดแย้งใดๆ ด้วย มุมมองที่หลากหลาย รอบด้าน ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ทั้งควรทำหน้าที่เป็นสื่อเพื่อ สะท้อนความคิดเห็นและความต้องการที่หลากหลาย มากกว่าเป็นสื่อเพื่อรับใช้ รัฐบาล ตามลักษณะสื่อสาธารณะประเภทที่ 3 ที่มีบทบาทหน้าที่เพื่อส่งเสริมความ เข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชนและรัฐสภากับประชาชน ส่งเสริมสนับสนุน

การเผยแพร่และให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตยโดยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

2. ข้อเสนอต่อคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ พร้อมกลไกการติดตาม กำกับดูแลการทำงานที่สื่อสาธารณะในแต่ละประเภทให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะข้อบังคับจริยธรรม และแนวทางปฏิบัติในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง

อนึ่ง ในสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในครั้งนี้ พบว่า แต่ละกลุ่มข่าวความคิดทางการเมืองต่างมีสื่อวิทยุโทรทัศน์ของกลุ่มซึ่งเน้นการสื่อสารตามแนวคิดและปฏิบัติการของกลุ่ม กสทช. จึงควรกำหนดกรอบเกณฑ์การกำกับดูแลสื่อประเภทนี้ อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงการใช้อย่างไม่สร้างความขัดแย้ง ความแตกแยก อันอาจนำไปสู่ความรุนแรง

ที่มา:มีเดียมอนิเตอร์

2. ประชาไท วันที่ 20 ธ.ค. 2556 <http://prachatai.com/journal/2013/12/50566>

มีเดียมอนิเตอร์ระบบช่อง 11 เข้าข่ายสื่อรับใช้รัฐบาล TPBS เปิดพื้นที่สมดุล

มีเดียมอนิเตอร์ศึกษาทีวีเพื่อสาธารณะในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมพบ ช่อง 5 ยังทำหน้าที่สื่อสาธารณะไม่เต็มที่ ช่อง 11 อาจเข้าข่ายเป็นสื่อเพื่อรับใช้รัฐบาล ส่วน TPBS เปิดพื้นที่ให้แหล่งข่าวที่มีความสมดุล มีมุมมองในการรายงานที่รอบด้าน หลากหลาย

20 ธ.ค. 2556 - การชุมนุมทางการเมืองเพื่อต่อต้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมที่เริ่มจากช่วงต้นเดือน พฤศจิกายน 2556 ที่ต่อมายกระดับเป็นการชุมนุมใหญ่ที่เรียกว่า“การชุมนุมของมวลมหาประชาชน” ในวันที่ 25 พฤศจิกายน ตามด้วยครั้งที่ 2 ในวันที่ 9 ธันวาคม ปีเดียวกัน สิ่งที่น่าสนใจคือ มีการตั้งคำถามกับสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ในเรื่องการให้พื้นที่กับวิธีการนำเสนอ รวมทั้งมีเหตุการณ์ที่ผู้ชุมนุมไปแสดงความเห็น ความต้องการต่อสื่อโทรทัศน์ โดยเฉพาะช่อง TPBS ที่เป็นสื่อเพื่อสาธารณะ ดังนั้น ในสองเหตุการณ์สำคัญของการชุมนุมใหญ่ องค์กรวิชาชีพสื่อจึงได้ออกแถลงการณ์ เพื่อขอให้สื่อมวลชนทุกแขนงทำหน้าที่อย่างไม่มีการเซ็นเซอร์ตัวเอง (self - censorship) และขอให้ผู้ชุมนุมทุกกลุ่มให้สื่อได้ทำหน้าที่อย่างอิสระและไม่ทำให้สื่อถูกเข้าใจว่าเป็นฝ่ายเดียวกับผู้ชุมนุม

ด้วยเหตุนี้ มีเดียมอนิเตอร์จึงสนใจศึกษาการรายงานสถานการณ์การชุมนุมใหญ่ในวันที่ 25 พ.ย. และวันที่ 9 พ.ย. 2556 ระหว่างช่วงเวลา 00.00-24.00 น. ของฟรีทีวีประเภทบริการสาธารณะทั้ง 3 ช่อง ได้แก่ ช่อง ททบ. 5 สทท. 11 และ ช่อง TPBS

โดยภาพรวม พบว่า ช่อง TPBS เป็นช่องที่ให้ความสำคัญกับการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง โดยมีการเปิดพื้นที่ให้แหล่งข่าวที่มีความสมดุล มีมุมมองในการรายงานที่รอบด้าน หลากหลาย มุ่งเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจ หาทางออก/แนวทางการคลี่คลายของสถานการณ์ ในขณะที่พบว่า ช่อง 11 มีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมใกล้เคียงกับช่อง TPBS แต่ขาดความสมดุล รอบด้าน ในการให้พื้นที่แหล่งข่าว ด้านมุมมองการรายงานข่าวก็เน้นแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล สำหรับช่อง 5 พบว่า มีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมน้อยกว่าช่องอื่นๆ ทั้งยังเน้นการรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์ ขาดการนำเสนอเหตุการณ์ในเชิงลึก

เมื่อศึกษาในเชิงปริมาณเวลา พบว่า เวลาทั้งหมดที่ ช่อง 5, 11, และ TPBS เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการชุมนุม คือประมาณ 35 ชั่วโมง เมื่อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบพบว่า TPBS เป็นช่องที่มีการนำเสนอข่าวการชุมนุมทางการเมืองมากที่สุด (16 ชั่วโมง 37 นาที คิดเป็นร้อยละ 48 ของเวลารวมทั้งสามช่อง) ตามด้วยช่อง 11 (14 ชั่วโมง 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 41) และช่อง 5 (3 ชั่วโมง 45 นาที คิดเป็นร้อยละ 11) และพบว่า มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 ในสัดส่วนเวลาที่มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 ในทุกช่อง

เมื่อพิจารณาการทำหน้าที่สื่อสาธารณะของฟรีทีวีทั้ง 3 ช่อง พบว่า

ช่อง 5

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนเวลาการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในการชุมนุมใหญ่ 2 วัน พบว่า มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในวันที่ 9 ธ.ค. (2 ชั่วโมง 58 นาที) ในสัดส่วนเวลาที่มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 56 (46 นาที)

ในส่วนรูปแบบรายการ พบว่า ช่อง 5 มีรายการพิเศษนอกผังรายการ ได้แก่ รายการฝ่าวิกฤติการณ์เมืองไทย 2556 และแถลงการณ์อื่นๆ (40 นาที)

สำหรับรูปแบบการนำเสนอ นั้น ช่อง 5 เน้นการรายงานข่าวการชุมนุมตามสถานการณ์ เช่น บรรยากาศการชุมนุม เส้นทางเคลื่อนขบวน มาตรการรักษาความปลอดภัย ฯลฯ (2 ชั่วโมง 15 นาที)

ด้านแหล่งข่าว พบว่า แหล่งข่าวที่ช่อง 5 ให้พื้นที่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กลุ่มรัฐบาล (38 นาที) 2) กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล (37 นาที) 3) หน่วยงานด้านความมั่นคง (15 นาที) แต่ไม่พบแหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชน ประชาชนทั่วไป รวมทั้ง อดีตนักการเมือง

เมื่อพิจารณาการทำหน้าที่สื่อมวลชน พบว่าทั้งผู้ประกาศ พิธีกรรายการ และผู้สื่อข่าวภาคสนาม มีความระมัดระวังในการใช้ภาษา และการตั้งคำถาม แต่ส่วนใหญ่เป็นการเน้นตั้งคำถามเพื่อรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์ เช่น บรรยากาศการชุมนุม มาตรการการรักษาความปลอดภัย มีการตั้งประเด็นสัมภาษณ์ แหล่งข่าว และการนำเสนอรายงานที่จำกัดกว่าช่องอื่นๆ เพราะมีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมที่ค่อนข้างน้อย

เมื่อพิจารณาการทำหน้าที่ของสื่อเพื่อสาธารณะ พบว่า ถึงแม้ช่อง 5 จะมีการนำเสนอข่าวการชุมนุมในประเด็นที่ค่อนข้างหลากหลาย แต่ขาดรายละเอียด และความลึกของเนื้อหา โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหา และการหาทางออกของสถานการณ์ทางการเมือง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสัดส่วนเวลาในการนำเสนอข่าวการชุมนุมที่น้อยกว่าช่องอื่นๆ เน้นการเสนอข่าวในลักษณะการรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับเหตุการณ์เป็นส่วนใหญ่ จึงอาจถูกตั้งคำถามได้ในเรื่องการเซ็นเซอร์ตัวเอง รวมทั้งการแสดงบทบาทสำคัญของทีวีสาธารณะเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยสาธารณะ

ช่อง 11

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนเวลาการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง พบว่า ในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 ช่อง 11 ให้สัดส่วนเวลามากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 กล่าวคือ วันที่ 9 ธ.ค. (9 ชั่วโมง 59 นาที) วันที่ 25 พ.ย. (4 ชั่วโมง 31 นาที)

ในส่วนรูปแบบรายการ พบว่า ช่อง 11 มีรายการพิเศษนอกผังรายการ ได้แก่ รายการทันสถานการณ์บ้านเมือง และแถลงการณ์อื่นๆ (8 ชั่วโมง 44 นาที)

สำหรับรูปแบบการนำเสนอ พบว่าช่อง 11 เน้นการรายงานสถานการณ์การชุมนุมในรูปแบบการสนทนา/วิเคราะห์ (7 ชั่วโมง 37 นาที)

สำหรับแหล่งข่าว ที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) กลุ่มนักวิชาการ (3 ชั่วโมง 55 นาที) 2) กลุ่มรัฐบาล (2 ชั่วโมง 33 นาที) 3) หน่วยงานด้านความมั่นคง (2 ชั่วโมง 15 นาที) แต่ ไม่พบแหล่งข่าวที่เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ และตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชน แม้ว่าในภาพรวม ช่อง 11 จะมีสัดส่วนแหล่งข่าวที่เป็นนักวิชาการมากกว่าช่องอื่นๆ โดยเฉพาะในวันที่ 9 ธ.ค. 56 แต่นักวิชาการส่วนใหญ่นำเสนอมุมมองต่อสถานการณ์ทางการเมือง และทางออกของปัญหาไปในทิศทางเดียวกัน คือ มองว่าข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมกลุ่ม กปปส. เป็นเรื่องที่ไม่มีความหมายรองรับ

สำหรับ การทำหน้าที่สื่อมวลชน พบว่า ทั้งผู้ประกาศ พิธีกรรายการ และผู้สื่อข่าวภาคสนาม ของช่อง 11 มีความระมัดระวังในการใช้ภาษาในการรายงานสถานการณ์ทั่วไป แต่พบว่ามีลักษณะการใช้ภาษาสอดแทรกความคิดเห็น / ชี้นำ ในรายงานพิเศษ เช่น ชื่อพาดหัวข่าว/รายงานพิเศษ (ตัวอย่างพบในวันที่ 25 พ.ย. 2556 เช่น “นักวิชาการห่วงมือบคนดียิ่งทำสังคมแตกแยก” “เศรษฐกิจเสียหายจากมือบยึดเยื่อ”)

เมื่อพิจารณาการทำหน้าที่ของสื่อสาธารณะในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมอย่างรอบด้าน พบว่า แม้ช่อง 11 จะมีสัดส่วนรายการแบบสนทนา/ วิเคราะห์มากที่สุด โดยเฉพาะในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 แต่เป็นการให้น้ำหนักจากมุมมองและทัศนะที่มาจากฝ่ายรัฐบาล นักวิชาการ หน่วยงานความมั่นคง ที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ การเน้นเรื่องความถูกต้องชอบธรรมของคณะรัฐมนตรีใน

การทำหน้าที่เป็นรัฐบาลรักษาการ การยุบสภาเพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่ถือเป็นการคืนอำนาจให้ประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย และการจัดตั้งสภาประชาชนของกลุ่ม กปปส. เป็นเรื่องที่ไม่มีความหมายรองรับ ทั้งชั้นรัฐธรรมนูญ รวมถึงการนำเสนอผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการชุมนุมทางการเมืองในด้านต่างๆ เช่น ปัญหาการจราจร ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว เป็นต้น เมื่อประกอบกับสัดส่วนแหล่งข่าวของช่อง 11 ที่เน้นการให้พื้นที่แหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลมากกว่ากลุ่มผู้ชุมนุม และ ประเด็นในการสัมภาษณ์ / การรายงานแล้ว อาจทำให้ช่อง 11 ถูกตั้งคำถามจากสังคมมากกว่าช่องอื่นๆ ในแง่จริยธรรมและมาตรฐานความเป็นสื่อ โดยเฉพาะสื่อเพื่อสาธารณะในการรายงานสถานการณ์ความขัดแย้ง

ช่อง TPBS

การให้พื้นที่เชิงปริมาณเวลา พบว่า TPBS เป็นช่องที่มีการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองมากที่สุด (16 ชั่วโมง 37 นาที) โดยมีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง ในวันที่ 9 ธ.ค. 2556 (10 ชั่วโมง 47 นาที) มากกว่าวันที่ 25 พ.ย. 2556 (5 ชั่วโมง 49 นาที)

สำหรับรูปแบบรายการ พบว่า ช่อง TPBS ให้ความสำคัญกับรายการพิเศษนอกผังรายการ ได้แก่ รายการทางออกประเทศไทย และ แฉลงการณ์อื่นๆ (6 ชั่วโมง 46 นาที)

สำหรับรูปแบบการนำเสนอ พบว่า ช่อง TPBS เน้นการรายงานสถานการณ์การชุมนุมในรูปแบบการรายงานสดจากผู้สื่อข่าวภาคสนาม และการสนทนา/ การวิเคราะห์ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (4 ชั่วโมง 49 นาที และ 4 ชั่วโมง ตามลำดับ) โดยรูปแบบการสนทนา/ การวิเคราะห์ มีการใช้แหล่งข่าวหลากหลายกลุ่ม เช่น นักวิชาการ เครือข่ายภาคประชาชน ผู้ชุมนุมจากคู่ขัดแย้งกลุ่มต่างๆ ฯลฯ ผ่านมุมมองที่หลากหลาย และรอบด้าน ทั้งฝ่ายที่สนับสนุนให้มีการเลือกตั้ง ฝ่ายที่สนับสนุนให้มีสภาประชาชน ฝ่ายที่มองว่าการตั้งสภาประชาชนเป็นเรื่องที่ทำได้ กับฝ่ายที่เห็นว่าทำไม่ได้ รวมไปถึงการนำเสนอทางออกด้วยวิธีอื่นๆ ทั้งนี้ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

สำหรับแหล่งข่าว พบว่า ช่อง TPBS มีแหล่งข่าวทุกกลุ่ม โดยที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) กลุ่มนักวิชาการ (2 ชั่วโมง 9 นาที) 2) กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล (1 ชั่วโมง 46 นาที) 3) กลุ่มรัฐบาล (1 ชั่วโมง 10 นาที) ที่พบน้อยที่สุดคือ กลุ่มสำนักโพล (38 วินาที) โดยมีการเปิดพื้นที่ให้แหล่งข่าวอย่างมีความสมดุล

ในส่วนการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน พบว่าทั้งผู้ประกาศ พิธีกรรายการ และผู้สื่อข่าวภาคสนาม มีความระมัดระวังในการใช้ภาษา เช่น การใช้คำว่า “สิ่งที่ผู้ชุมนุมเรียกว่าระบอบทักษิณ” แทนคำว่า “ระบอบทักษิณ” หรือ “กลุ่มผู้ชุมนุมที่เรียกตนเองว่า กลุ่ม กปปส.” แทนการเรียกว่า “กลุ่ม กปปส.” ซึ่ง แตกต่างจากการรายงานของช่องอื่นๆ

นอกจากนี้ยังพบว่า พิธีกรและผู้ประกาศ มีการตั้งคำถามสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่ค่อนข้างรอบด้าน และมุ่งหาแนวทางในการลดความขัดแย้ง หรือทางออกของปัญหาความขัดแย้ง และการให้แต่ละฝ่ายได้

แสดงทัศนคติและความคิดเห็นมากกว่าการเน้นตั้งคำถามเพื่อรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ในส่วนบทบาทของสื่อสาธารณะ พบว่า ช่อง TPBS มีการนำเสนอประเด็นที่หลากหลาย รอบด้านจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะในประเด็นการจัดตั้งสภาประชาชนที่มีการนำเสนอทั้งจากมุมมองของฝ่ายที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ และฝ่ายที่มองว่าเป็นเรื่องที่ขัดกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะว่าการเจรจาร่วมกันของฝ่ายการเมืองคือทางออกของปัญหาที่สำคัญ ทั้งมุ่งเน้นการให้ความรู้ ความเข้าใจ การหาทางออก/แนวทางการคลี่คลายสถานการณ์

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ มีดีเอ็มไอเดออร์ มีข้อเสนอต่อหน่วยงาน องค์กร รวมทั้งสื่อและภาคส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอต่อทีวีสาธารณะ

ช่อง 5 ควรให้ความสำคัญกับการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองให้มากขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่น การเพิ่มพื้นที่ข่าว และรายงานพิเศษ เพื่อรายงานข้อเท็จจริง นำเสนอความคิดเห็นที่หลากหลาย รวมทั้งข้อเสนอทางออก หรือการคลี่คลายปัญหาให้กับสังคมอย่างรอบด้าน ตามลักษณะสื่อสาธารณะประเภท 2 ที่มีบทบาทหน้าที่เพื่อความมั่นคงของรัฐ หรือความปลอดภัยสาธารณะ

ช่อง 11 ควรรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง หรือความขัดแย้งใดๆ ด้วยมุมมองที่หลากหลาย รอบด้าน ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ทั้งควรทำหน้าที่เป็นสื่อเพื่อสะท้อนความคิดเห็นและความต้องการที่หลากหลาย มากกว่าเป็นสื่อเพื่อรับใช้รัฐบาล ตามลักษณะสื่อสาธารณะประเภทที่ 3 ที่มีบทบาทหน้าที่เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชนและรัฐสภากับประชาชน ส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่และให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตยโดยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

2. ข้อเสนอต่อคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ พร้อมกลไกการติดตาม กำกับดูแลการทำหน้าที่สื่อสาธารณะในแต่ละประเภทให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะข้อบังคับจรรยาบรรณ และแนวทางปฏิบัติในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง

อนึ่ง ในสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในครั้งนี้ พบว่า แต่ละกลุ่มข้อความคิดทางการเมืองต่างมีสื่อวิทยุโทรทัศน์ของกลุ่มซึ่งเน้นการสื่อสารตามแนวคิดและปฏิบัติการของกลุ่ม กสทช. จึงควรกำหนดกรอบเกณฑ์การกำกับดูแลสื่อประเภทนี้ อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงการใช้อย่างไม่สร้างความขัดแย้ง ความแตกแยก อันอาจนำไปสู่ความรุนแรง

3.ไทยพีบีเอส วันที่ 21 ธ.ค. 2556

<http://news.thaipbs.or.th/content/%E0%B8%A1%E0%B8%B5%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%A1%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B9%80%E0%B8%95%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%8A%E0%B8%B5%E0%B9%89%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9E%E0%B8%B5%E0%B8%9A%E0%B8%B5%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%AA-%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B8%9E%E0%B8%B7%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B9%83%E0%B8%AB%E0%B9%89%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%8A%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%99%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%94>

"มีเดียมอนิเตอร์"ชี้"ไทยพีบีเอส" เปิดพื้นที่ให้ข่าว"ขมขม"มากที่สุด

<http://youtu.be/sNQq5C98wdI>

มีเดียมอนิเตอร์เปิดเผย ผลศึกษาทีวีเพื่อสาธารณะในการรายงานสถานการณ์การชุมนุม ในสื่อสาธารณะ 3 ช่อง พบว่าสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสเปิดพื้นที่ข่าวมากที่สุด และมีความรอบด้าน สมดุล

โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาพของสังคม หรือ มีเดียมอนิเตอร์เปิดเผยผลศึกษาทีวีเพื่อสาธารณะในการรายงานสถานการณ์การชุมนุม ในฟรีทีวี สื่อสาธารณะ 3 ช่อง คือช่อง 5, 11 และไทยพีบีเอส ในวันที่ 24 พฤศจิกายน และ 9 ธันวาคม ที่ผ่านมา ซึ่งมีการชุมนุมใหญ่ของมวลชน พบว่า สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสเป็นช่องที่ให้ความสำคัญกับการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง โดยมีการเปิดพื้นที่ให้แหล่งข่าวที่มีความสมดุล มีมุมมองในการรายงานที่รอบด้าน หลากหลาย มุ่งเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจหาทางออก แนวทางการคลี่คลายของสถานการณ์

ขณะที่ พบว่าช่อง 11 มีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมใกล้เคียงกับช่องไทยพีบีเอส แต่ยังขาดความสมดุล รอบด้าน ในการให้พื้นที่แหล่งข่าว และเน้นแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล สำหรับช่อง 5 พบว่า มีสัดส่วนการรายงานสถานการณ์การชุมนุมน้อยกว่าช่องอื่นๆ ทั้งยังเน้นการรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์

สำหรับช่วงเวลาที่ออกอากาศพบว่า เวลาที่ทีวีสาธารณะทั้ง 3 ช่อง เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการชุมนุม คือประมาณ 35 ชั่วโมง เมื่อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ พบว่า

ไทยพีบีเอสเป็นช่องที่มีการนำเสนอข่าวการชุมนุมทางการเมืองมากที่สุดรวม 16 ชั่วโมง 37 นาที คิดเป็นร้อยละ 48 ของเวลารวมทั้งสามช่อง ตามด้วยช่อง 11 คิดเป็นร้อยละ 41 ส่วนช่อง 5 คิดเป็นร้อยละ 11

กรุงเทพธุรกิจ Krungthep Turakij Circulation: 145,530 Ad Rate: 1,500	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: อาทิตย์ 22 ธันวาคม 2556 ปีที่: 27 ฉบับที่: 9222 หน้า: 1(กลาง), 4 Col.Inch: 57.92 Ad Value: 86,880 PRValue (x3): 260,640 ศิลปิน: ลีลี หัวข้อข่าว: ทวีวีเพื่อสาธารณะ"สอบตก"เสนอข่าวชุมนุม
---	--

ทวีวีเพื่อสาธารณะ'สอบตก'เสนอข่าวชุมนุม

นักวิชาการชี้ทวีวีสาธารณะสอบตกนำเสนอข่าวชุมนุมทางการเมือง มีเดียมอนิเตอร์เผยผลการศึกษา "ทวีวีเพื่อสาธารณะ" เสนอข่าวมีอภกปปส. พบช่อง 5 ขาดมุมมองหา "ทางออก" ขณะที่ช่อง 11 อาจเข้าข่ายเป็นสื่อเพื่อรับใช้รัฐบาล ส่วน "ไทยพีบีเอส" นำเสนอประเด็นหลากหลาย เน้นกสทช.เร่งกำกับสื่อสาธารณะ มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษาโครงการเสริมสร้างสื่อมวลชนศึกษาเพื่อสุขภาพ (มีเดียมอนิเตอร์) ได้ศึกษาการรายงานสถานการณ์การชุมนุมใหญ่ของคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ในวันที่ 25 พ.ย. และวันที่ 9 พ.ย. 2556 ระหว่างช่วงเวลา 00.00-24.00 น. ของพิธีทวีวีประเภทบริการสาธารณะ ทั้ง 3 ช่อง ได้แก่ ช่อง 5 ช่อง 11 และไทยพีบีเอส หลังสื่อทีวีถูกตั้งคำถามเรื่องการให้พื้นที่ข่าวแก่ผู้ชุมนุม

ผลการศึกษา พบว่ารูปแบบการนำเสนอข่าวชุมนุมทางการเมืองของไทยพีบีเอส มีการใช้แหล่งข่าวมาจากทุกกลุ่ม พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กลุ่มนักวิชาการ 2 ชั่วโมง 9 นาที กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล 1 ชั่วโมง 46 นาที และกลุ่มรัฐบาล 1 ชั่วโมง 10 นาที ที่พบน้อยที่สุดคือ กลุ่มสำนักโพลล์ 38 วินาที มีการเปิดพื้นที่ให้แหล่งข่าวอย่างมีความสมดุล

อ่านต่อหน้า > 4

ต่อจากหน้า > 1

: ทวีวี

นอกจากนี้ยังพบว่าพิธีกรและผู้ประกาศ มีการตั้งคำถามสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่ค่อนข้างรอบด้าน และมุ่งหาแนวทางในการลดความขัดแย้งหรือทางออกของปัญหาความขัดแย้ง และการให้แต่ละฝ่ายได้แสดงทัศนะและความคิดเห็นมากกว่าการเน้นตั้งคำถามเพื่อรายงานเหตุการณ์ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ด้านบทบาทของสื่อสาธารณะ พบว่า ไทยพีบีเอสนำเสนอประเด็นหลากหลาย รอบด้าน จากหลายฝ่าย โดยเฉพาะในประเด็นการจัดตั้งสภาประชาชน ที่มีการนำเสนอทั้งจากมุมมองของฝ่ายที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ และฝ่ายที่มองว่าเป็นเรื่องที่ขัดกับรัฐธรรมนูญ รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะว่าการเจรจาร่วมกันของฝ่ายการเมืองคือทางออกของปัญหาที่สำคัญ ทั้งนี้เห็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ การหาทางออก และแนวทางการคลี่คลายสถานการณ์

การรายงานข่าวชุมนุมการเมืองของทีวีสาธารณะ

วันที่ 25 พ.ย. และ 9 ธ.ค. 2556

ช่อง 5 ขาดมุมมองหา "ทางออก"

รูปแบบการรายงานข่าวของช่อง 5 พบว่าแหล่งข่าวที่ให้พื้นที่มากที่สุด 3 อันดับแรกคือ กลุ่มรัฐบาล 38 นาที กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล 37 นาที และหน่วยงานด้านความมั่นคงคือ ศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (คอ.รส.) ตำรวจ ทหาร สภาความมั่นคงแห่งชาติ 15 นาที แต่ไม่พบแหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชน ประชาชนทั่วไป รวมทั้งอดีตนักการเมือง

หากพิจารณาการทำหน้าที่ของสื่อเพื่อสาธารณะ ถึงแม้ช่อง 5 นำเสนอข่าวการชุมนุม

ในประเด็นที่ค่อนข้างหลากหลาย แต่ขาดรายละเอียดและความลึกซึ้งเนื้อหา โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาและการหาทางออกของสถานการณ์ทางการเมือง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสัดส่วนเวลาในการนำเสนอข่าวการชุมนุมที่น้อยกว่าช่องอื่นๆ

"การเสนอข่าวในลักษณะการรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับเหตุการณ์เป็นส่วนใหญ่ ช่อง 5 จึงอาจถูกตั้งคำถามได้ในเรื่องการเสนอข่าวตัวเอง รวมทั้งการแสดงบทบาทสำคัญของทีวีสาธารณะเพื่อความมั่นคงของรัฐ หรือความปลอดภัยสาธารณะ"

ช่อง 11 เหน้าหนักฝ่ายรัฐ

หากพิจารณาการทำหน้าที่ของสื่อสาธารณะในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมอย่างรอบด้าน พบว่าแม้ช่อง 11 จะมีสัดส่วนรายการแบบสนทนาและวิเคราะห์มากที่สุด โดยเฉพาะในวันที่ 9 ธ.ค. แต่ให้พื้นที่หนักจากมุมมองและทัศนะที่มาจากฝ่ายรัฐบาล นักวิชาการ หน่วยงานความมั่นคงที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน คือ การเน้นเรื่องความถูกต้องชอบธรรมของคณะรัฐมนตรี ในการทำหน้าที่เป็นรัฐบาลรักษาการ การยุบสภา เพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่ถือเป็นการคืนอำนาจให้ประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย และการ

จัดตั้งสภาประชาชนของกลุ่ม กปปส. เป็นเรื่องที่ไม่มีความหมายรองรับ ชัดชัดรัฐธรรมนูญ รวมถึงการนำเสนอผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการชุมนุมทางการเมืองในด้านต่างๆ เช่น ปัญหาการจราจร ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว เป็นต้น

เมื่อประกอบกับสัดส่วนแหล่งข่าวของช่อง 11 ที่เน้นการให้พื้นที่แหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลมากกว่ากลุ่มผู้ชุมนุม และประเด็นในการสัมภาษณ์ การรายงานแล้ว อาจทำให้ช่อง 11 ถูกตั้งคำถามจากสังคมมากกว่าช่องอื่นๆ ในแง่จริยธรรมและมาตรฐานความเป็นสื่อ โดยเฉพาะสื่อเพื่อสาธารณะในการรายงานสถานการณ์ความขัดแย้ง

แนะ กสทช. กำกับสื่อสาธารณะ

ทั้งนี้ มีเดียมอนิเตอร์ มีข้อเสนอต่อคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ หรือมกลไกการติดตามกำกับดูแลการทำหน้าที่สื่อสาธารณะในแต่ละประเภทให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะข้อบังคับจริยธรรม และแนวทางปฏิบัติในการรายงานสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง

ในสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในครั้งนี้ พบว่าแต่ละกลุ่มชี้แจงความคิดเห็นทางการเมืองต่างมีสื่อวิทยุโทรทัศน์ของกลุ่ม ซึ่งเน้นการสื่อสารตามแนวคิดและปฏิบัติการของกลุ่ม กสทช. จึงควรกำหนดกรอบเกณฑ์การกำกับดูแลสื่อประเภทนี้อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงการใช้อ้อย่างไม่สร้างความขัดแย้ง ความแตกแยก อันอาจนำไปสู่ความรุนแรง

นักวิชาการชี้สอบตกบทบาทสื่อ

นายมานะ ตริยาภิวัฒน์ อาจารย์สาขาวิชาวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เปิดเผยว่าหากพิจารณาบทบาทพิธีทวีวีทุกช่องในการทำหน้าที่รายงานข่าวชุมนุมทางการเมือง ซึ่งเป็นสถานการณ์วิกฤติ นับ

กรุงเทพธุรกิจ Krungthep Turakij Circulation: 145,590 Ad Rate: 1,500	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: อาทิตย์ 22 ธันวาคม 2556 ปีที่: 27 ฉบับที่: 9222 หน้า: 1(กลาง), 4 Col.Inch: 57.92 Ad Value: 86,880 PRValue (x3): 260,640 คลิป: ลีลี
	หัวข้อข่าว: ทวีเพื่อสาธารณะ"สอตก"เสนอข่าวชุมนุม

ตั้งแต่เดือน พ.ย.ที่ผ่านมา โดยเฉพาะของฟรีทีวีที่กำหนดบทบาทเป็นสื่อสาธารณะถือว่า "สอตก" ด้านการทำหน้าที่รายการข่าวด้วยข้อมูลที่หลากหลายและรอบด้าน ท่ามกลางความขัดแย้งของสังคมไทยในขณะนี้

การทำหน้าที่ของสื่อฟรีทีวีทุกช่องที่ปัจจุบันใช้คลื่นความถี่สาธารณะของประเทศและเป็นสื่อหลักที่ใช้ถึงครัวเรือนไทยทั่วประเทศ จำเป็นต้องทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลอย่างถูกต้องและหลากหลาย ด้วยการเพิ่มพื้นที่นำเสนอมุมมองทางออกของประเทศ อีกทั้งต้องไม่ตกเป็นเครื่องมือในการโจมตีใส่ร้ายกลุ่มต่างๆ ที่มีความคิดเห็นแตกต่าง

"สื่อสาธารณะต้องทำหน้าที่ให้ข้อมูลที่ถูกต้องกับประชาชน ไม่ใช่เป็นสื่อขององค์กร หรือสื่อของรัฐบาล" นายมานะ กล่าว

รหัสข่าว: C-13122011014 (22 ธ.ค. 56/07:14)

หน้า: 2/2

